

Sárospatak Város Jegyzőjétől
3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
Hivatal rövid neve: POLGHIVSP KRID: 505090126
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

B e s z á m o l ó
- a Képviselő-testületnek -
a 2019. évi adóhatósági munkáról

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Jogszabályi háttér

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. §. (3) g.) bekezdésében foglaltaknak eleget téve, az alábbiakban számolok be a 2019. évi adóhatósági munkáról.

A beszámoló az önkormányzati adóhatóság 2019. december 31. napjáig elvégzett helyi adóztatási feladatainak az eredményét tartalmazza. Valamennyi adónem részletes bemutatásra kerül az előző évhez képest bekövetkezett változások kihatásait számszerűsítve. A beszámoló elkészítésénél alapelveként a valós, hű kép kialakítását foglalmaztam meg, a beszámoló az önkormányzati adóhatóság ASP adószakrendszer nyilvántartásán alapszik.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságsszervezéssel kapcsolatos feladatokat.

A magyar adórendszerben 1991. január 1-től, azaz a helyi adókról szóló C. törvény (továbbiakban: Hatv.) bevezetése óta léteznek a mai értelemben vett helyi adók. A helyi adók léte egy háromszintű jogalkotás következménye, a legmagasabb jogforrás az Alaptörvény, ezt követi az Országgyűlés alkotta Hatv., valamint a Képviselő-testület által megalkotott helyi rendelet. A helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék, ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos és megfizethető legyen.

Az adóhatósági munka alapját képező jogszabályok:

- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény,
- az adóigazgatási eljárás rendjéről szóló 2017. évi CLI. törvény,
- az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásról szóló 2017. évi CLIII. törvény,
- az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII.28.) kormányrendelet

Az egyes adónemekre vonatkozó részletes szabályokat az ún. egyedi adójogszabályok

- a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény,
- a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (továbbiakban: Gjt.),
- a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény (továbbiakban: Ktd.),
- a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.)

a kapcsolódó és a végrehajtási rendeletek, az adók módjára történő behajtandó köztartozások esetében ezeket szabályozó alapjogszabályok tartalmazzák.

Sárospatak Város Önkormányzatának feladatellátását a saját bevételek, az állami támogatások, valamint az átengedett központi adók biztosítják.

A helyi adóból származó bevétel az önkormányzat saját bevételét növeli. Az önkormányzati adóhatóság által beszedett központi adók közül 2013. évtől a gépjárműadó bevétel 60 %-a már az állami büdzsét gazdagítja. A talajterhelési díj, az adóügyi jogkövetkezmények, a késedelmi pótlék, és bírság bevételei az önkormányzatot illetik meg.

A helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- vagyoni típusú adók (építmény, telekadó),
- a helyi iparüzési adó,
- kommunális adó (idegenforgalmi adó, magánszemélyek kommunális adója).

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete helyi rendelettel a helyi iparüzési adót és az idegenforgalmi adót 1992. évben, a talajterhelési díjat pedig 2004. évben vezette be. Vagyoni típusú adónem bevezetésére városunkban nem került sor.

II. Az adóhatósági munka személyi- és tárgyi feltételei, feladat- és hatáskörök, ügyiratforgalom:

A.) A jegyző feladat- és hatáskörét a Polgármesteri Hivatal szervezetén belül a Gazdálkodási Iroda Adócsoportja apparátusának munkáján keresztül gyakorolja.

2019. évben az adócsoport létszáma 1 fő felsőfokú végzettségű adócsoport vezetőből, 1 fő felsőfokú végzettségű és 1 fő középfokú végzettségű ügyintézőből állt. Mindenki számítógépes felhasználói ismerettel, megfelelő kommunikációs készséggel és ezekben a munkakörökben a munkakörökben elengedhetetlen konfliktuskezelési képességgel rendelkezik. Fokozott elvárás a kollegákkal szemben az adótitok megőrzésének követelménye.

A hivatal itt foglalkoztatott munkatársainak számolnia kell azzal, hogy az adóhatósági tevékenység egyáltalán nem mondható „népszerű” feladatnak. E negatív érzést tovább erősíti a hatósági feladattal járó közhatalmi jelleg, a kötelezettség kikényszeríthetőségének a lehetősége és a rendelkezésre álló kényszerítő eszközök/szankciók alkalmazása.

B.) Az önkormányzati adónyilvántartás vezetése 2018. évtől az ASP országos adórendszerrel történik. A rendszerhez való csatlakozást követően az adóztatási feladatok ellátása jelentősen megváltozott informatikai és jogszabályi keretek között történik. Az önkormányzati ASP rendszer további elemeinek elsajátítása, használata úgy, mint a keretrendszer, űrlapmenedzsment az iratszakszámrendszer beépültek a mindennapi munkafolyamatokba.

Az adóhatóság előtt intézhető ügyek nagy részben elektronikusan intézhetőek. Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII törvény (a továbbiakban: Eüsztv.) 1. §. 23 pontja szerinti gazdálkodó szervezetnek minősülő adózó (ide tartozik az egyéni vállalkozó is) az Eüsztv-ben meghatározott módon, azaz elektronikus úton köteles kapcsolatot tartani az önkormányzati adóhatósággal.

Azon adózóknak, akiket a törvény nem kötelez elektronikus ügyintézésre, szintén van lehetőségük arra, hogy ügyeiket kényelmesen, a nap bármelyik szakában akár otthonról is az elektronikus felület igénybevételeivel intézzék.

Az elektronikus ügyintézés igénybevételenek lehetősége nagymértékben megváltoztatta az ügyfélfogadásunk rendjét. Nemcsak azon adózóink élnek ezzel a lehetőséggel, akikre a törvény kötelezően előírja, hanem azon ügyfeleink is szívesen intézik elektronikusan ügyeiket, akiknek ez csak lehetőség. Nem kell személyesen bejönniük, hanem akár telefonon leegyeztetve, ügyintézői segítséget igénybe véve, elektronikus felületen intézhetik kényelmesen ügyeiket.

Vállalkozóink ügyintézésében pedig a Hatv. módosítása hozott sokkal nagyobb könnyebbséget. Az állami adó- és vámhatóság naponta, elektronikus úton megküldi az önkormányzati adóhatóságok számára az Art. 1. melléklet 1. pontjában nevesített, a vállalkozás működésével kapcsolatos részletes adatokat.

Tehát ez azt jelenti, hogy nemcsak hogy nem kell személyesen intézni ügyeiket, hanem a két adóhatóság között megvalósult együttműködés kiváltja azt, hogy mindkét hatóságnál külön-külön tegyék meg a változásokról szóló bejelentéseiket.

Igy 2019. évben 1219 esetben közölt az állami adó- és vámhatóság adatot a városunkban működő vállalkozásokról. Természetesen adózóinknak ez könnyebbséget jelent, ügyintézőinknek viszont nagyon sok problémával kell megküzdniük ezen adatszolgáltatások (változás-bejelentések) feldolgozásakor. Az ASP szakszámrendszer befogadói oldala nem minden esetben kompatibilis az állami adóhatóság részéről megküldött adathalmazmal. Az ASP központ részéről különböző programmódosításokkal igyekeznek ezen anomáliákat javítani.

Természetesen a két adóhatóság közötti együttműködés nem váltja ki teljesen az adózói bejelentéseket, adózás módjában történő változás, éves és záró bevallásokat maguknak az adózóknak kell eljuttatniuk önkormányzati adóhatóságunkhoz.

Az Eüsztv. azonban nemcsak a gazdálkodó szervezetekre nézve teszi kötelezővé az elektronikus ügyintézés, hanem hivatalok egymás közötti kapcsolattartásában kötelező elemként rögzíti.

Az elmúlt két évben számtalan olyan változáshoz és újításhoz, legyen az törvényi, informatikai, feladatellátási kellett a kollegáknak alkalmazkodniuk, elsajátítaniuk és magas színvonalon képviselniük, amelyeknél kijelenthetjük, hogy már nem lehetett rutinból a megszokott munkamenetben elvégezni, hanem folyamatos fejlődés, önképzés és nem utolsósorban elhivatottság mellett lehetett teljesíteni.

C.) Az adócsoport látja el a településen bevezetett adónemekkel kapcsolatos bevallási, nyilvántartási, ellenőrzési, adóbeszedési feladatokat. Adóhátralékok tekintetében végrehajtási eljárás megindításának keretében törvényes eszközök széles körének alkalmazásával lépnek fel az önkéntesen nem teljesítőkkel szemben. Az adóhatóság pénzforgalmának számítógépes könyvelése, előírások, törlések vezetése mellett, negyedévenként zárási eredményekről készült összesítő megküldésével adatot szolgáltatnak a MÁK részére.

Gépjárműadó adóztatás keretében gondoskodnak az adókievetések határidőre történő elkészítéséről, az adózó részére az adókötelezettség határozattal történő megállapításáról. A gépjárműadó bevétel megosztásának pontos, határidőre történő havi utalása mellett részletes és szigorú elszámolási rendszerben adatot szolgáltatnak a MÁK-nak. A magánfőzésre szolgáló desztillálóberendezés tulajdonjogáról, az ellenőrzés eredményéről adatot szolgáltat a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak. Adóigazolást és adó- és értékbizonyítványt állítanak ki. Hagyatéki, végrehajtási, kiskorú és gondnokság alatt lévő tulajdonos adásvételi ügyében helyszíni értébecslést végeznek. Törvény által meghatározott esetekben gondoskodnak az adók módjára behajtandó köztartozások beszédéséről és tovább utalásáról.

Az Art. előírása alapján az ügyintézési határidő általánosságban 30 nap, az adó- és értékbizonyítványok kiállításának határideje 8 nap, adóigazolás kiadási határidő 6 nap. A pénzforgalom feldolgozása folyamatosan történik. Az ügyintézési határidők betartása feszített munkatempót kíván meg az apparátustól, melyet tovább nehezít a bevallási határidőkhöz, negyedéves jelentésekhez, illetve az adóév zárásához, indításához kapcsolódó munkatorlódás, emellett az adófizetési készséggel összefüggésben jelentkező adóbehajtási ügyek, ellenőrzések számának a szaporodása.

Ügyfelfogadás hetente 3 alkalommal, hétfőn, szerdán és pénteken van. A város honlapján megtekinthetők az adórendeletek, az adóügyekhez kapcsolódó részletes ügyleírások és az elektronikus ügyintézési portál elérhetősége.

Az ügyiratforgalom 2019. évben is jelentős volt, 9735 adóhatósági főszám és 6326 alszám került iktatásra. Az adócsoport ügyiratforgalma a Polgármesteri Hivatal ügyiratforgalmából 43,88 %-ot képvisel.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően az elektronikusan küldött iratok minden esetben az iratszakszámrendszerből iktatószámokkal ellátva kerülnek kiküldésre. A magánszemélyeknek évente kétszer megküldött egyenlegközlők és fizetési felhívások továbbra is egyedi iktatás nélkül normál postai küldeményként kerülnek kipostázásra, mely az adócsoport ügyiratforgalmát közel 5893 plusz iktatott irattal növelte volna meg.

Nem kerülnek továbbá iktatásra az adózók befizetéseinek bankszámla-kivonatai továbbá a postai elszámoló bizonylatok, melyek alapján történik az adózók befizetéseinek könyvelése.

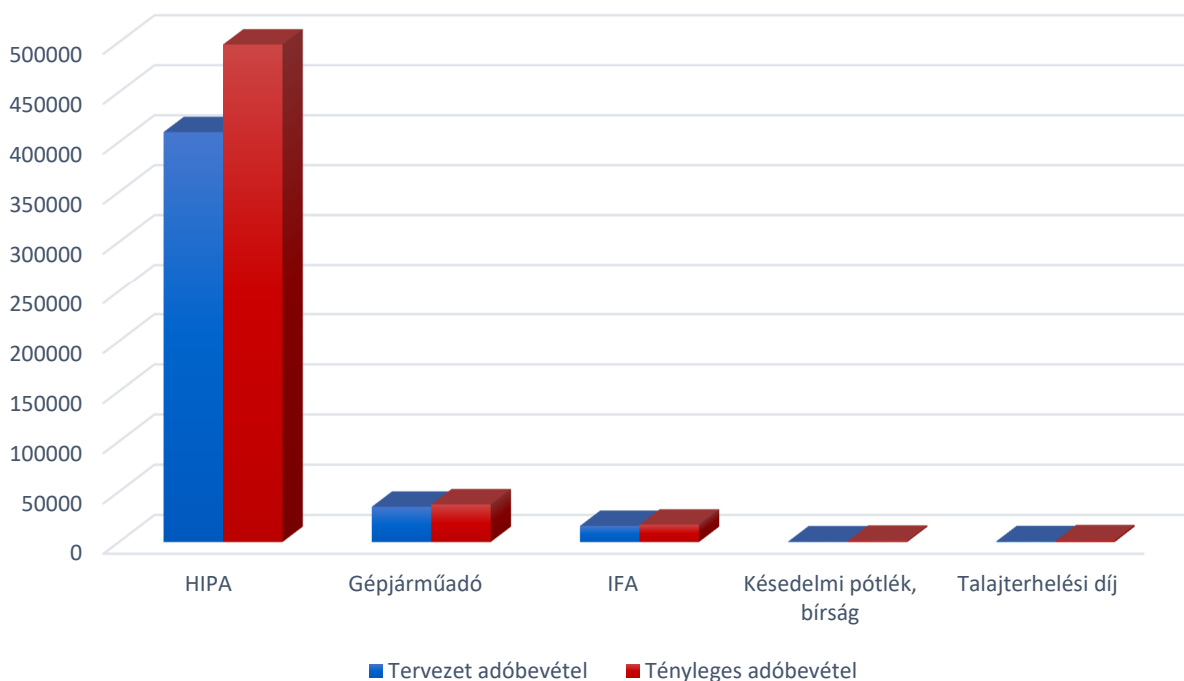
III. Az adóbevételek alakulása, összetétele, ezeket alakító, befolyásoló tényezők:

A 2019. évre tervezett adóbevételek előirányzata (462.300 eFt), az előző, a 2018. évi tényleges teljesülésnél (526.822 eFt) 64.533 ezer forinttal kisebb összegben került betervezésre.

Az óvatosabb tervezésre egyrészt az egyéb bevételek évről-évre megfigyelhető csökkenése, másrészt a helyi iparüzési adóbevétel teljesülését meghatározó gazdasági helyzet változásai, illetve több, nagyobb adótartozással rendelkező cégünk felszámolási eljárásának megindulása is okot adott.

Az önkormányzat adóbevételei a tervezett előirányzaton felül, 120,07 %-ban teljesültek, így összességében a tervezetthez képest 92.785 ezer forint adóbevétel növekedésről beszélhetünk, melyet az alábbi diagram szemléltet.

Tervezett és tényleges adóbevétel alakulása 2019. évben eft-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal 2019. évi zárási összesítő

* (A kimutatás nem tartalmazza az önkormányzatnál beszedett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

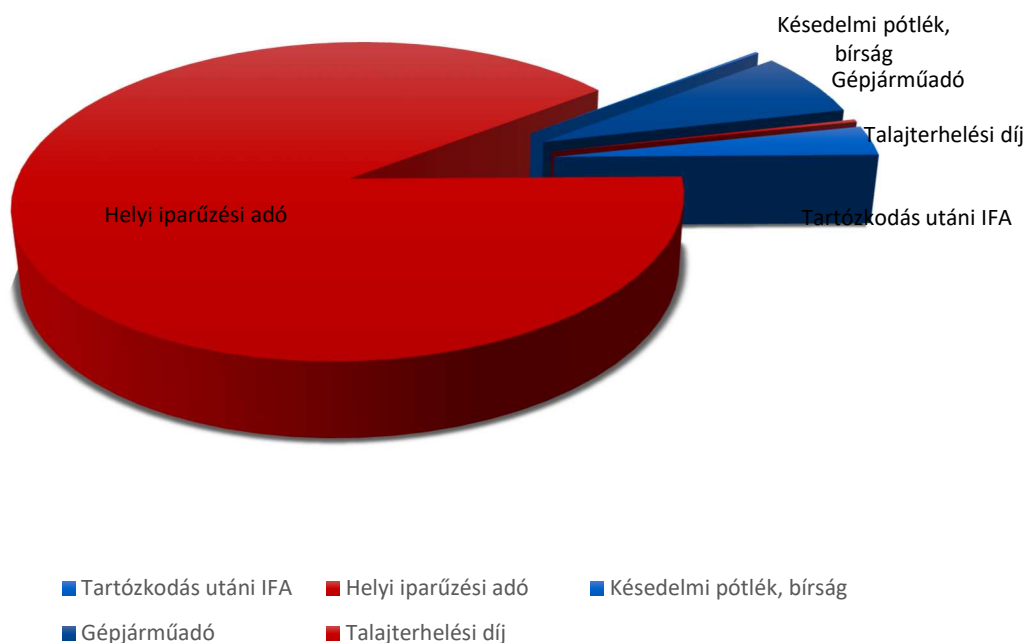
Helyi és átengedett adóbevételek teljesülése 2018. és 2019. években*

	Pénzügyi teljesülés eFt-ban		Változás %
	2018. év	2019. év	
Tartózkodás utáni idegenforgalmi adó	18.593	17.263	92,85
Helyi iparűzési adó	469.304	497.667	106,04
Késedelmi pótlék, mulasztási bírság,	491	1.159	236,05
Gépjárműadó	36.477	37.378	102,47
Talajterhelési díj	1.624	1.619	99,70
Összesen:	526.489	555.086	105,43

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. évi zárási összesítő

* (A kimutatás nem tartalmazza az önkormányzatnál beszedett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

Adóbevételek összetétele 2019. évben

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal 2019. évi zárási összesítő

* (A kimutatás nem tartalmazza az önkormányzatnál beszédett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

Sárospatak város közigazgatási területén 2019. évben két helyi adónemre kiterjedően kerültek az adókötelezettségek megállapításra, a kommunális jellegű idegenforgalmi adóra és az iparűzési adóra. A helyi adókat érintő uniós előírás továbbra sincs, az egyes tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen adónemek működtetését bízzák az önkormányzatokra, illetve milyen korlátokat állítanak számukra.

Az adóbevételek nagyságára elsődlegesen és alapvetően kihat, hogy az önkormányzat rendeleteiben hogyan és miként szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit. Hatással van rá továbbá az adott terület gazdasági potenciálja, a helyben működő vállalkozások eredményessége, a lakosság fizetőképessége. Az önkormányzat a helyi adók fajtáit, mértékét és esetleges kedvezményeit, mentességeit törvényi felhatalmazás alapján szabályozhatja és csak olyan mértékben, ahogy a magasabb szintű jogszabály ezt megengedi. Alkotmányos szabály például az is, hogy kötelező a legnagyobb bevételt jelentő helyi iparűzési adóban egy általános adómértéket alkalmazni minden vállalkozásra és nem lehet egyes szektorokat, vállalkozási formákat eltérő, esetleg kedvezőbb adókulccsal adóztatni.

A két helyi adó közül az idegenforgalmi adó mértéke törvény által szabályozottan évente valorizálódik, emelkedik, az iparűzési adó esetében azonban az adóalapra vetített 2 %-os mérték konstans, annak emelésére nincs mód. Továbbra is meghatározó az önkormányzati adóbevételeken belül a helyi adókból származó adók, ezen belül is szignifikáns a helyi iparűzési adó súlya és szerepe.

Az adóbevételek időbeli teljesülésének jellemzője, hogy az első félévben általában nem érik el az éves előírások felét és az adóbevételek többségét jelentő iparűzési adó teljesülése csak a feltöltési, kiegészítési kötelezettség leteltét követően, az adóév utolsó napjaiban realizálódhat.

Az adóév végén (december 20-ai nappal) egészítik ki a vállalkozások az iparűzési adóelőlegeket, így ekkor is jelentős befizetések érkeznek iparűzési adóbevételként az önkormányzat számlájára. Az önkormányzatnál maradó adóbevételek beérkezésének zöme az első és harmadik negyedévhez köthető, hiszen a március 15-i és szeptember 15-i befizetési határidők ekkor járnak le. Jellemzően a követeléskezelési és végrehajtási eljárások eredményei is a második félévben jelennek meg a teljesülések között.

Helyi és átengedett adóbevételek negyedévenkénti teljesülése 2019. évben*

	Adóbevételek (Ft)	Bevétel %-os Megoszlása	Pénzügyi teljesítés negyedévente (Ft)
2019.03.31	170.331.977	30,68	170.331.977
2019.06.30	235.516.969	11,74	65.184.992
2019.09.30	429.306.203	34,91	193.789.234
2019.12.31	555.085.346	22,67	125.779.143

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. évi pénzforgalmi lista

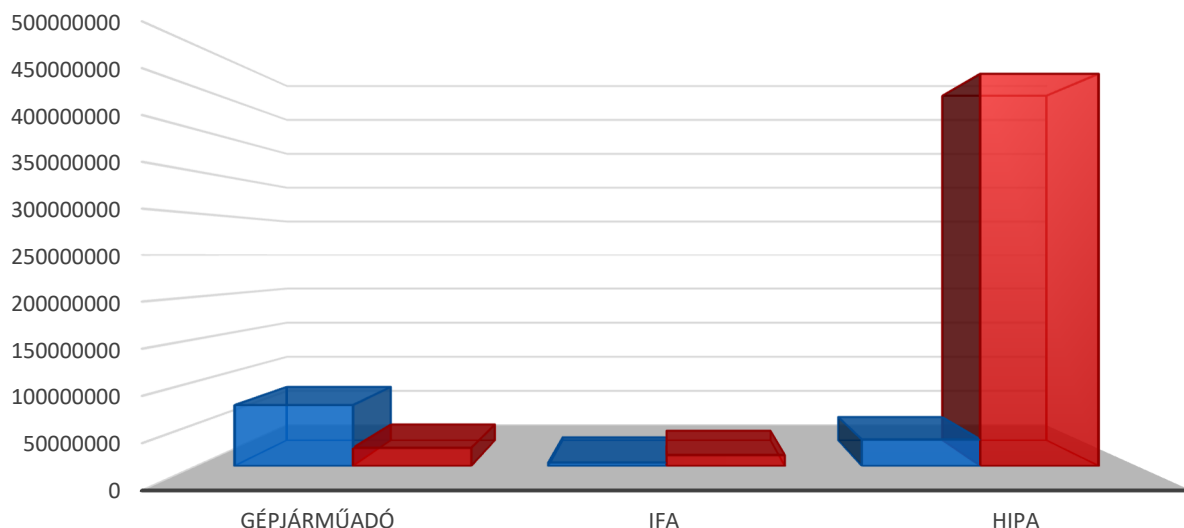
* (A kimutatás nem tartalmazza az önkormányzatnál beszedett, ám a központi költségvetést megillető adókat, díjakat (pl.: gépjárműadó 60 %-a, behajtásra kimutatott bírságok, illetékek).

A fenti táblázat adatai csak a költségvetésre átadott, azaz a finanszírozásban résztvevő bevételt mutatja, azaz nem tartalmazza az adózók részére visszautalt, vagy más hatóság számlájára átutalt túlfizetések összegét.

Ugyanakkor a visszaigényelhető adótöbbletek miatt a folyóbevételből kell finanszírozni az előző év elszámolásából adódó visszautalásokat is. Ezek nagyrészt az iparűzési adóbevallás május 31-ei határidejéhez kapcsolódva, a bevallások folyamatos feldolgozása alapján június-július hónapra koncentrálódnak. Nagyságrendileg a visszautalás 2019. évben 11.620 ezer forint összeget tett ki, ez 2.019 ezer forinttal kevesebb, mint a 2018-as évben.

Az adóbevételek befizetők szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti, melyből egyértelműen megállapítható, a gépjárműadó bevétel döntő része, 76,98 %-a a háztartásoktól (magánszemélyek, egyéni vállalkozók, őstermelők) érkezik, míg az iparűzési adót (HIPA) és a tartózkodás után fizetendő idegenforgalmi adót (IFA) 93,68 % és 75,68 %-ban a gazdálkodók, nagyobb vállalkozások fizetik. A diagram a teljes gépjárműadó bevétel (100 %) megoszlását tartalmazza.

Helyi adó és gépjárműadó bevétel megoszlása befizetők alapján

	Gépjárműadó	IFA	HIPA
■ Háztartásoktól befolyó bevétel (magánszemélyek)	71935948	4198750	31422521
■ Gazdálkodóktól befolyó bevétel	21509586	13063912	466244009

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. évi pénzforgalmi lista

IV. Az adócsoport munkájának részletes bemutatása:

1.) A helyi adókról bővebben

a.) Helyi iparüzési adó:

Az önkormányzatok legnagyobb összegű bevételét kitevő helyi adóneme. A Hatv. szerint **adóköteles** az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett **vállalkozási tevékenység**. Az **adó alanya a vállalkozó**.

Ebben a tekintetben vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben a 600.000 forintot meghaladja, a jogi személy, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll, egyéni cég, egyéb szervezet.

Adóköteles iparüzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő.

A vállalkozó **állandó jellegű iparüzési tevékenységet végez** az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén kívül folytatja.

Ideiglenes jellegű az iparüzési tevékenység, ha az önkormányzat illetékességi területén az ott székhellyel, telephellyel nem rendelkező vállalkozó építőipari tevékenységet folytat, illetőleg természeti erőforrást tár fel vagy kutat, feltéve, hogy a folyamatosan vagy megszakításokkal végzett tevékenység időtartama adóéven belül a 30 napot meghaladja, de nem éri el a 181 napot.

Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértékének felső határa az adóalap 2 %-a, az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértéke naptári naponként 5.000 forint.

Az önkormányzati adóhatósághoz teljesítendő befizetéseket az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL törvény 3. számú melléklete szerint kell teljesíteni az adózóknak, az adóév harmadik hónapjának 15. napjáig és az adóév kilencedik hónapjának 15. napjáig.

Az iparüzési adó megfizetés sajátossága, hogy az éves bevallás során, minden év május 31-éig számolnak el az adózók az előző évben befizetett előleggel szemben. Ezáltal az egyes adóévekben igencsak eltérő lehet az adó, adóelőlegek nagyságai.

Annak a társasági adóalanynak minősülő, kettős könyvvitelt vezető vállalkozónak (ideértve a külföldi székhelyű vállalkozó magyarországi fióktelepét, továbbá a kettős könyvvitel elveinek megfelelő könyvvezetést alkalmazó más külföldi székhelyű vállalkozót is), amelynek az adóévet megelőző adóévben az éves szinten számított nettó árbevétele a 100 millió forintot meghaladta, az adóévre megfizetett iparüzési adóelőleget az adóévi várható fizetendő adó összegére ki kell egészítenie. Ezt a kiegészítést minden év december 20-áig kell megtenniük a vállalkozásoknak.

A bevételek tervezése során egyik nagy bizonytalansági tényező ezen feltöltési kötelezettségek várható nagyságrendje. Az iparüzési adó egyébként is a tervezést és az eredményt tekintve az egyik legrapszodikusabb adónem, hiszen a gazdasági helyzet pillanatnyi változása kihat az adóbevétel nagyságára. Ráadásul a társasági adó fizetési rendje alapján, egy kedvező adóév duplán is hathat kedvezően, illetve egy kedvezőtlen év kétszeresen is okozhat nehézséget.

Összességében 2019. évben 122 adózó, 56.600 eFt előleg-feltöltésről nyújtott be adóbevallást az erre kötelezett vállalkozói körből, mely összeg az éves iparüzési adóbevétel 11,37 %-át teszi ki. Az adóelőleg-feltöltés összege az előző évhez képest 5.158 eFt-tal alacsonyabb összegben teljesült.

Az iparüzési adóbevallások kezelése jelenti minden évben az egyik legnagyobb munkát az adóhatóság számára, hiszen nagyon rövid idő alatt igen nagy mennyiségű bevallást kell átvenni és feldolgozni. Ugyanakkor több adózó hibásan, vagy hiányosan kitöltve nyújtja be bevallását, s a hiánypótlásra való felszólítás, javítás csak késlelteti az amúgy is rendelkezésre álló rövid határidőt.

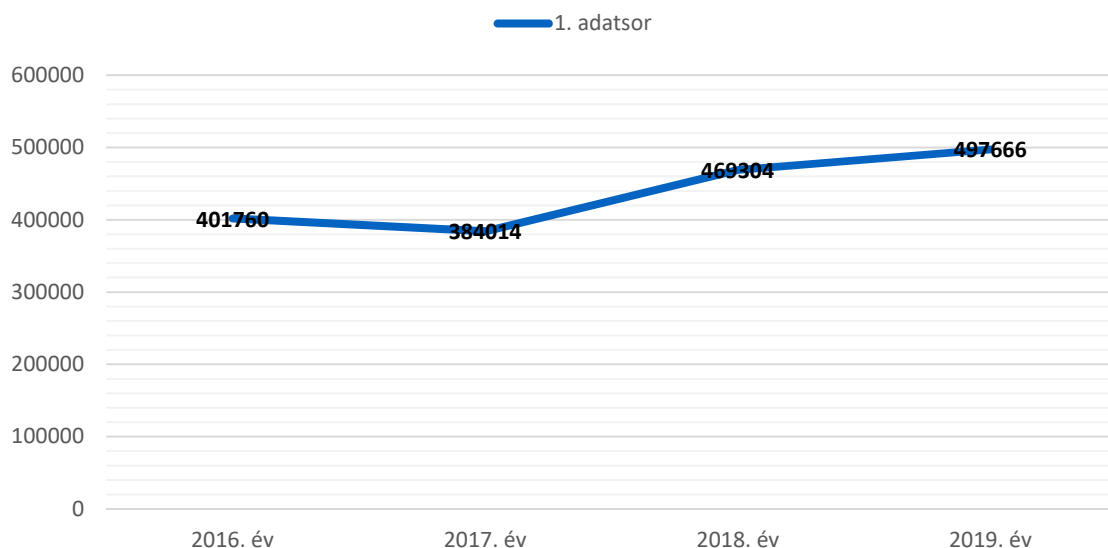
A Hatv. 42/D. §-ának változása vezette be a vállalkozások számára az elektronikus úton történő bevallás benyújtási lehetőséget. 2017. évtől az Állami Adóhatóságon keresztül, 2018. évtől az elektronikus ügyintézési portálon is benyújthatják önkormányzati adóhatóságunkhoz.

Nem zökkenőmentes a bevallások elektronikus benyújtása, az új felülettel való megismerkedés és azon keresztül történő űrlapok beküldése sokszor bonyodalmat és nehézséget okoz az adózóknak.

A gazdasági növekedés hatására az iparüzési adóbevételeink az utóbbi években jelentősen növekednek, az iparüzési adóbevallások benyújtásának határidejét követően jól felmérhető a helyi gazdaság alakulása, hiszen az iparüzési adóalapok változása jól szemlélteti a helyben működő vállalkozások gazdasági erejét.

A 2018. évi bevallások (benyújtási határideje: 2019.05.31.) adatai alapján a vállalkozások gazdasági tevékenységének települési szintű adóalapja 22.413.324.574 Ft volt, mely 2.161.468.610 Ft-tal több, mint az előző évben.

Iparüzési adóbevétel alakulása az elmúlt négy évben eFt-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – zárási összesítők

A helyi adó törvény rögzíti az iparüzési adóalap megállapításának, elszámolásának pontos szabályait. Ezek mellett lehetőséget biztosít a vállalkozások számára, hogy egyrészt foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-mentességet vegyenek igénybe, másrészt pedig adócsökkentő tételként tüntethetik fel a ráfordításként, költségként az adóévben elszámolt belföldön és külföldön autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjnak a 7,5 %-át.

A bevallások adatai alapján foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-mentességet 7 vállalkozás 1.321.890 eFt összegben, útdíj elszámolásaként adócsökkentést pedig 27 vállalkozás 1.910.572 Ft összegben vett igénybe.

Ugyancsak a Hatv. rendelkezésének megfelelően 2016. februárjában döntött úgy a Tisztelt Képviselő-testület, hogy adókedvezményben részesíti a háziorvosi és védőnői tevékenységet folytató vállalkozókat.

A Hatv. rendelkezése szerint azon vállalkozói körnek nyújtható mentesség, illetve kedvezmény, akiknek a nettó árbevétele legalább 80 %-a háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátási vagy védőnői (egészségügyi alapellátás) tevékenységből származik és az adóalapja (nettó árbevétel korrigálva a levonható adóalapot csökkentő tételekkel) nem haladja meg a 20 millió forintot. Az 50 %-os adókedvezményt az érintett vállalkozók az éves bevallás benyújtásakor a végleges adóból és a fizetendő adóelőlegekből érvényesíthetik.

Ezt a kedvezményt legelőször a 2016. évi bevallás benyújtásakor, 2017. évben lehetett érvényesíteni. A városunkban működő és a kedvezményi körbe tartozó 9 adózó közül a 2018. évi bevallás benyújtásával 3 adózó vette igénybe, 392.207 Ft összegben.

Az adózók pénzügyi nehézségeit, gazdálkodásukban tapasztalható negatív tényezőket mutatja, hogy 2019. évben is éltek adóelőleg mérséklési lehetőségükkel.

Erre az adóeljárásról szóló törvény rendelkezése ad felhatalmazást a vállalkozásoknak, így az adózó akkor kérheti az adóelőleg módosítását, ha előlegét az előző időszak adatai alapján fizeti és számításai szerint adója nem éri el az előző időszak adatai alapján fizetendő adóelőleg összegét, azaz ha adóalapja csökkenést mutat. 7 adózó esetében előleg mérséklési kérelem alapján 425.701 forint került törlésre, mely 5.452.000 forinttal kevesebb, mint az előző, 2018-as évben volt.

Az önkormányzati adóhatóság nyilvántartása alapján a regisztrált vállalkozások száma 2019. évben 1442 volt, melyből 625 társas vállalkozás, 817 pedig egyéni vállalkozó illetve őstermelő. Négy adózó pedig ideiglenes építőipari tevékenységet (útvasútépítés, szennyvízberuházás) végzett városunkban a beszámolási időszakban.

Az állandó jelleggel vállalkozási tevékenységet végzett adózók száma az előző évhez képest 67-el nőtt, ezen belül a társas vállalkozások száma 12-vel csökkent, míg az egyéni vállalkozók, őstermelők száma pedig 79-el nőtt.

Helyi iparüzési adót fizető adózók száma és fizetett adó összege 2018. és 2019. években

		Adózók száma		Befizetett adóösszeg Ft-ban	
		2018.év	2019.év	2018. év	2019. év
Állandó jelleggel végzett tevék.:	társas vállalkozások	633	621	433.229.065	464.524.009
	egyéni vállalkozók, őstermelők	738	817	31.859.641	31.422.521
Ideiglenes jelleggel végzett tevék.		7	4	4.215.000	1.720.000
Összesen:		1378	1442	469.303.706	497.666.530

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal 2019. évi zárási összesítő

Városunkban a gazdaság szerkezete, struktúrája az elmúlt években nagy változáson nem ment keresztül, a gazdasági életben három szektor, a primer, a szekunder és a terciér szektor egyaránt képviselteti magát. A vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint jellegzetes képet mutat.

A magyar gazdaság több éve tartó konjunktúrája 2019-ben is folytatódott, a GDP volumene 4,9 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A gazdaság több szegmensét kedvező irányú folyamat jellemezte, így hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez. A magyar gazdaság teljesítményének növekedésével együtt vállalkozásaink is nagyon szépen teljesítettek, a 2013-ban megkezdődött gazdasági konjunktúra 2019-ben is folytatódott.

Ehhez a termelési oldalon leginkább a piaci alapú szolgáltatások járultak hozzá, de jelentősen támogatta ezt a bővülést az ipar, mint az anyagi termelés fontos ága, s ezen belül kiemelkedő volt a feldolgozóipar és az építőipar.

Az országos átlaghoz csatlakozva, a város gazdasági potenciálja jelentősen növekedett, ami az iparüzési adóbevétel számottevő növekedését is jelentette. Ebben a legnagyobb részt a városunkban hosszabb ideje letelepedett és stabil gazdálkodást folytató ipari nagyvállalkozások képviselik.

Az alábbi táblázat a városunkban gazdasági tevékenységet folytató és helyi iparüzési adót fizető vállalkozásainkat mutatja be gazdasági ágazatonként, a besoroláshoz települési adóalapot és adófizetési kötelezettséget is társítottunk és összehasonlítottuk a 2018-as adóévvvel.

Az egységes ágazati osztályozási rendszer alapján pedig az egyes ágazatokban résztvevő vállalkozói számot jelenítjük meg az azt követő diagrammal. Az osztályozási rendszer négy szintű hierarchiában rendezi az egyes tevékenységeket, nemzetgazdasági ág, ágazat, alágazat és szakágazat alapján. Iparüzési adóalanyainkat a nemzetgazdasági ág szerinti besorolásba helyeztük el, elsősorban főtevékenységük alapján.

Fontos hangsúlyozni, hogy csak a főtevékenységük alapján, hisz nagyon sok vállalkozás többfajta tevékenységet is végez, s egy-egy cég több helyre sorolása halmozódást eredményezett volna.

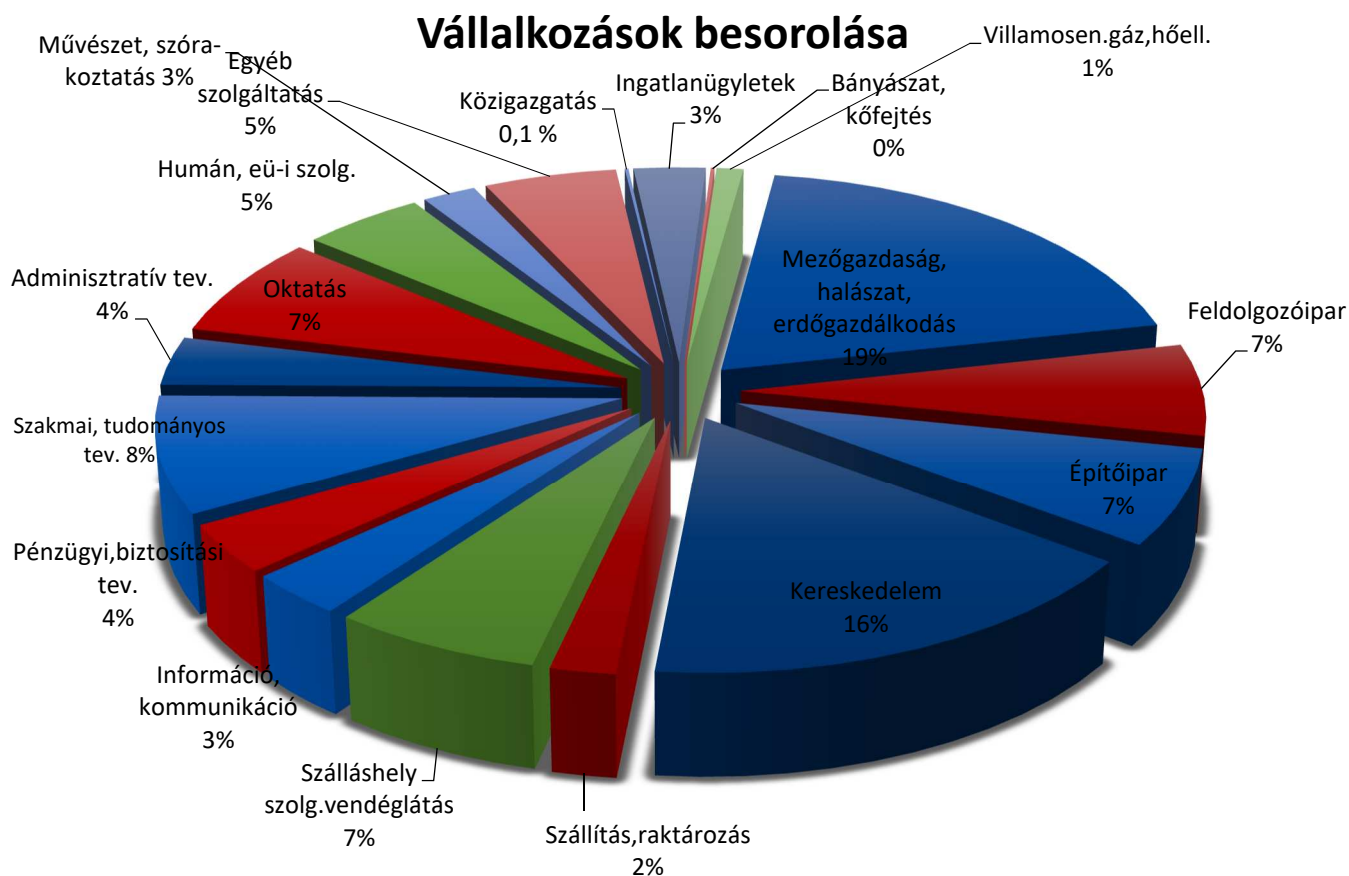
Az adatok nagyon jól prezentálják, hogy a topp hármas lista vezetője a feldolgozóipar, mely által befizetett éves helyi iparüzési adó több mint 29%-ot képvisel az éves adóbevételből, ezt követi az építőipar több mint 19 %-kal, majd a kereskedelem 17 %-kal, a mezőgazdaság, a pénzügyi-biztosítási szektor és az oktatás azonban hullámzó volt.

Összehasonlítottuk a 2019. évi adatainkat az előző, 2018. évi adatokkal is. Míg vannak olyan ágazatok ahol jelentős emelkedés figyelhető meg települési adó alap és így helyi iparüzési adó tekintetében, addig néhány ágazat viszont rosszabbul teljesített, így például a pénzügyi-biztosítási, az oktatás a humán-egészségügyi, szociális ellátás területek.

Települési adóalap, adófizetési kötelezettség tevékenységi kör szerinti csoportosításban 2018. és 2019. években.

Tevékenységi kör megnevezése	Települési adó- alap Ft-ban 2018. évben	Adófizetési kötelezettség Ft-ban 2018. évben	Települési adó- alap Ft-ban 2019. évben	Adófizetési kötelezettség Ft-ban 2019. évben
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	200 416 923	3 953 120	198 322 115	3 914 762
Egyéb szolgáltatás	117 890 573	2 357 750	113 860 141	2 277 206
Építőipar	3 071 838 025	59 406 686	4 441 518 300	85 281 475
Feldolgozóipar	5 752 619 893	114 997 340	6 516 378 016	130 190 370
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	237 185 505	4 261 602	184 991 937	3 307 630
Információ, kommunikáció	907 466 419	18 148 703	929 344 014	18 586 269
Kereskedelem	3 510 051 384	69 985 815	3 794 806 814	75 690 016
Mezőgazdaság, halászat, erdő-gazdálkodás	1 728 741 358	34 574 711	1 361 816 731	27 236 337
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	693 110 384	13 862 258	817 350 609	16 347 013
Oktatás	120 910 295	2 418 060	83 811 606	1 676 236
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	845 316 817	16 906 702	766 813 084	15 336 262
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	518 961 463	10 271 980	458 465 607	9 130 270
Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	659 430 886	13 106 281	759 120 860	14 995 144
Szállítás, raktározás	591 228 428	11 126 197	587 500 789	10 657 200
villamosenergia, gáz,hőellátás, légkondicionálás	774 949 828	15 498 996	821 172 002	16 423 440
bányászat, kőfejtés	138 394 784	2 767 896	183 641 647	3 672 833
ingatlanügyletek	413 214 404	8 264 303	380 082 147	7 520 567
közigazgatás,védelem	-		395 474	7 910
vízellátás, szennyvíz gyűjtése kezelése,hulladékgazd	14 667 120	293 335	13 932 681	278 654
Összesen:	20 296 394 489	402 201 735	22 413 324 574	442 529 594

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

b.) Idegenforgalmi adó:

A helyi adó törvény az idegenforgalommal együtt járó igények kielégítéséhez szükséges anyagi eszközök biztosítását azzal kívánja elősegíteni, hogy lehetőséget biztosít az idegenforgalmi adó bevezetésére. Az adóbevétel fontos szerepet játszik az önkormányzat költségvetésében, hiszen az idegenforgalmi adóbevételek minden beszedett adóforintja után további 1 Ft normatív támogatás igényelhető, ami a turizmussal összefüggő költségek és kiadások forrásait növeli. A növekvő vendégforgalom más állami és önkormányzati adóbevételeket is generál, e mellett a városban működő vállalkozások, intézmények bevételeit is gazdagítja. E fizetési kötelezettség sajátossága, hogy alanyai kizárólag magánszemélyek lehetnek, akik a településen üdülési célzattal tartózkodnak.

A Hatv. rendelkezése szerint adókötelezettség azt a magánszemélyt terheli, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Itt szükséges megerősíteni, hogy ezt az adónemet nem a sárospataki lakosoknak, és nem a sárospataki szállasadói tevékenységet végző adózóknak kell megfizetniük.

A szállasadó csak egyfajta közvetítő szerepet tölt be a vendég és az önkormányzat között, ugyanis ő beszedi, bevallja és befizeti az idegenforgalmi adó összegét. Fontos megemlíteni és hangsúlyozni, hogy a törvény arról is rendelkezik, ha az adóbeszedésre kötelezett az adó beszedését elmulasztotta, abban az esetben ő köteles megfizetni a be nem szedett adó összegét.

A beszámolási időszakban az adó alapja a megkezdett vendégéjszaka száma, mértéke személyenként és vendégéjszakánként településünkön 2008. évtől 250 Ft. A törvényi felső adómérték a KSH által közzétett fogyasztói árszínvonal változással valorizálható. A törvényi felső mérték (vendégéjszakánként 300 Ft) és a valorizáció együttesen határozza meg ezen adónemben az adómaximumot, mely 2019. évben 524 Ft/vendégéjszaka volt.

A helyi adó törvényben megfogalmazott adókötelezettség alóli mentesség életkorhoz (kiskorú), speciális egészségügyi, oktatási, munkavégzési, vállalkozási jogviszonyhoz kötődik. 2016. évtől az egyes honvédelmi és rendvédelmi feladatokat ellátó szervek állományába tartozó személy hozzátartozója is bizonyos esetekben mentességet élvezhet.

A beszedett idegenforgalmi adót a beszédést követő hónap 15. napjáig kell a szálláshelyeknek az önkormányzati adóhatósághoz önadózás keretében bevallani és az önkormányzat alszámlájára befizetni.

2019. év végén döntött úgy a Tisztelt Képviselő-testület, hogy a 11 éve változatlan idegenforgalmi adó mértékét módosítja. Emelése indokolt volt, egyrészt minden beszedett 1 Ft idegenforgalmi adó után újabb 1 Ft állami támogatás vehető igénybe, másrészt az intézmények fenntartása, az infrastruktúra biztosítása, a város fejlődése és építése mind-mind szükségessé teszi a saját bevételek növelését. Az adómérték emelése a település lakosságának terhelése nélkül volt biztosítható, hisz az idegenforgalmi adót a városunkba látogató és itt vendégéjszakát eltöltő magánszemélyek fizetik.

A turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI. törvény, majd annak végrehajtására kiadott 237/2018. (XII.10.) kormányrendelet, valamint a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) kormányrendelet változásai, mind-mind olyan változások voltak, amelyeknek a szálláshely-szolgáltatóknak meg kellett felelnie és eleget kellett tennie 2019. évben.

2019. évben létrejött a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ, amely egy új digitális adatszolgáltató rendszer. Ehhez a rendszerhez több lépcsőben kellett csatlakozniuk a szállásadóknak, majd a csatlakozást követően rendszeresen adatot szolgáltatniuk. Ezen adatszolgáltatás tette lehetővé, hogy valós időben legyen látható az országban található összes szálláshely forgalmi, statisztikai adata, hány felnőtt, hány gyermek érkezett, honnan jöttek, mennyi időt töltöttek el a szálláshelyen. Az NTAK ezeket az adatokat tárolja, feldolgozza, aggregált és strukturált riportokat, elemzéseket készít, s a törvényben meghatározott hatóságok számára ezeket továbbítja.

Tehát ez azt jelenti, hogy minden szálláshely-szolgáltatónak szálláshelykezelő szoftverrel kell rendelkeznie, mely segítségével rögzíti a vendégeit. Ezen változás tette szükségessé idegenforgalmi adórendeletünk 5. §-ának változását is, melyben a vendégnyilvántartó-szoftver használata került rögzítésre.

Ahogy a Tisztelt Képviselő-testület megszokta, ha idegenforgalmi adóról számolunk be, akkor mindig szép eredményekről tudunk tájékoztatást adni, hiszen mind a bevallott vendégéjszaka szám, mind a vendégforgalom jelentős emelkedést mutat az elmúlt években. Most is összefoglaltuk a 2019. év teljesítményét és összehasonlítottuk az elmúlt, a 2018-as adóévvél.

Azt mindannyian tudjuk, hogy az eredményes idegenforgalom mindig komplex tényezők függvénye, mert például a gondozott parkok, igényesen kialakított közterületek, zöldövezetek mindig pozitívumként szól egy-egy település mellett. Példa erre Sárospatak városa, ahol azon kívül, hogy van egy nagyon szép és élményekben gazdag fürdők, történelmi múltunk révén látogatott nevezetességeink, számtalan elismerő díj szól városunk szépségéről és tisztaságáról.

Ahhoz viszont, hogy az adóbevételek növekedjenek, és természetesen az idegenforgalmi adóbevételre ez pedig többszörösen is igaz, összefogásra van szükség. Fel kell ismerni azt, hogy ahhoz hogy egy település idegenforgalmilag sikeres legyen, mindenkinek, minden ott lakónak tennie kell a dolgát. A vendég idevonzásához nagyon fontos a település imázsának építése: hiszen a turisták a rendelkezésre álló információk, vélemények alapján hozzák meg döntésüket az uticéljukról. Ezért nagyon fontos, hogy egy térségről, településről nagyon jó kép alakuljon ki.

A gondolkodásmódnak is változnia kell, fel kell ismerni, hogy a turisztikai piacon egyetlen vállalkozás csak különleges esetekben lehet önmagában is sikeres, a vállalkozások sokaságának kell ahhoz együttműködni, hogy a turista jól érezze magát. A sikert közösen kell elérni.

A vendégfogadói kultúra sem mindenhol egységes, nem minden szolgáltatóban tudatosult, hogy mi a legfontosabb: hogy mit is akar a vendég! Minőséggel, kulturáltabb vendégfogadói magatartással lehet csak a piacon maradni. S nagyon fontos lenne a közgondolkodást átformálni, hisz még mindig nem elfogadott, hogy a fejlesztések, a város építése és szépítése, a szolgáltatások bővítése mind-mind az ott élőket szolgálják.

Mindezen tényezők és az az elvitathatatlan tény, hogy városunk idegenforgalmilag egyre sikeresebb, a térségről, a településről kialakult kép egyre pozitívabb, 2019. év mégis vendégéjszaka szám csökkenést eredményezett. Ennek legfőbb oka, hogy a vizsgált időszakban nem minden szálláshelyünk működött teljes kapacitással, a vendégek által megszeretett, megkedvelt szálláshelyeket mellőzni kényszerültek. Úgy gondolom, így sem kell szégyenkeznünk, hiszen idegenforgalmi adót meghatározó adataink a térség települései között kimagasló.

Vendégéjszaka, vendégszám és beszedett idegenforgalmi adó alakulása 2018. és 2019. években

Év	2018.	2019.	Változás %
Összes vendégéjszaka	96 705	90 165	93,23
Ebből:			
adóköteles vendégéjszaka	72 176	67 602	93,66
adómentes vendégéjszaka	24 529	22 563	91,98
Bevétel e Ft-ban	18.593	17.262	92,84

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal zárási összesítői és idegenforgalmi adó lajstromai

A következő két táblázat szálláshely típusonként mutatja be a vendégéjszakákat. Az első, összes évi forgalmat mutat be összehasonlítva az előző évvel, számszerűsítve a változást is. A második pedig havi bontásban a beszámolási időszak adatait adómentes és adóköteles vendégéjszaka szám kibontásával.

Összes vendégéjszaka szám alakulása szálláshely típusonként 2018. és 2019. években

	Összes vendégéjszaka szám		
	2018. év	2019. év	Változás %
Szálloda	25 653	23 472	91,49
Panzió	6 660	6 467	97,10
Camping	33 131	27 804	83,92
Közösségi szálláshely	155	903	582,58
Egyéb szálláshely	31 106	31 519	101,33

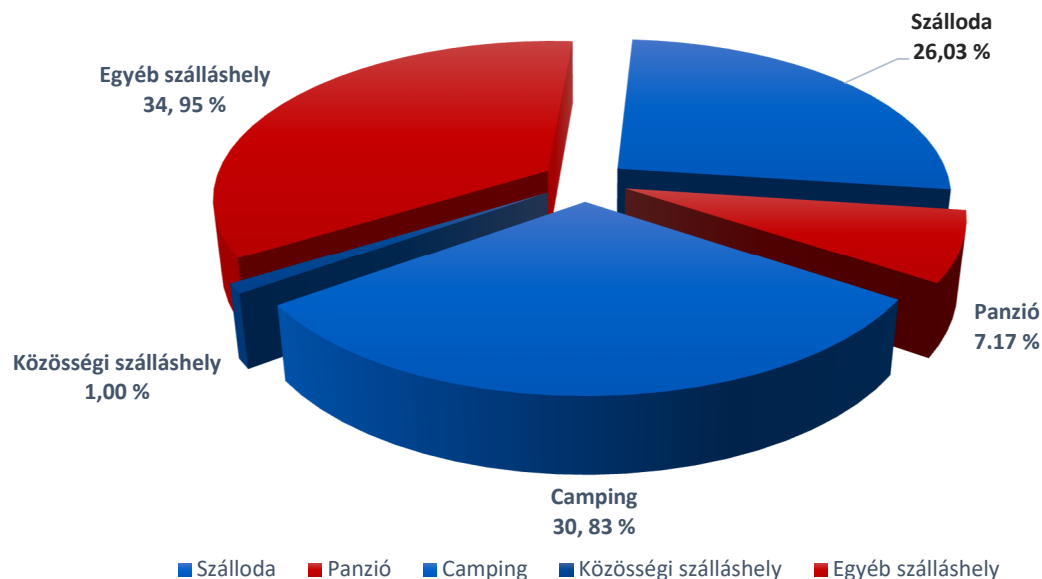
Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. évi IFA nyilvántartás

Adóköteles, adómentes vendégéjszaka alakulása havi bontásban szálláshely típusonként 2019. évben

	Szálloda		Panzió		Camping		Közösségi szh.		Egyéb szállásh.		Összesen	
	adókött.	adómen.	adókött.	adómen.	adókött.	adómen.	adókött.	adómen.	adókött.	adómen.	adókött.	adómen.
1.hó	980	120	62	3	-	365	-	-	292	60	1334	548
2.hó	1132	145	122	8	50	56	-	-	305	291	1609	500
3.hó	11357	233	210	9	113	166	-	-	739	327	2419	735
4.hó	1541	207	371	40	21	1512	12	-	1353	492	3298	2251
5.hó	2029	253	616	71	661	966	-	-	1624	576	4930	1866
6.hó	1559	183	591	149	3084	1580	2	-	2557	684	7793	2596
7.hó	2589	327	1100	103	5477	2911	26	-	6033	2656	15225	5997
8.hó	2953	475	1242	129	6351	3239	44	279	6566	1920	17156	6042
9.hó	1919	65	528	24	828	243	-	270	1543	127	4818	729
10.hó	2525	184	481	55	96	85	-	270	1824	217	4926	811
11.hó	1176	78	169	173	-	-	-	-	684	49	2029	300
12.hó	1347	95	204	7	-	-	-	-	514	62	2065	164
Össz:	21107	2365	5696	771	16681	11123	84	819	24034	7485	67602	22563

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport -2019 évi IFA nyilvántartás

Eltöltött vendégéjszakák megoszlása szálláshely típusok között 2019. évben

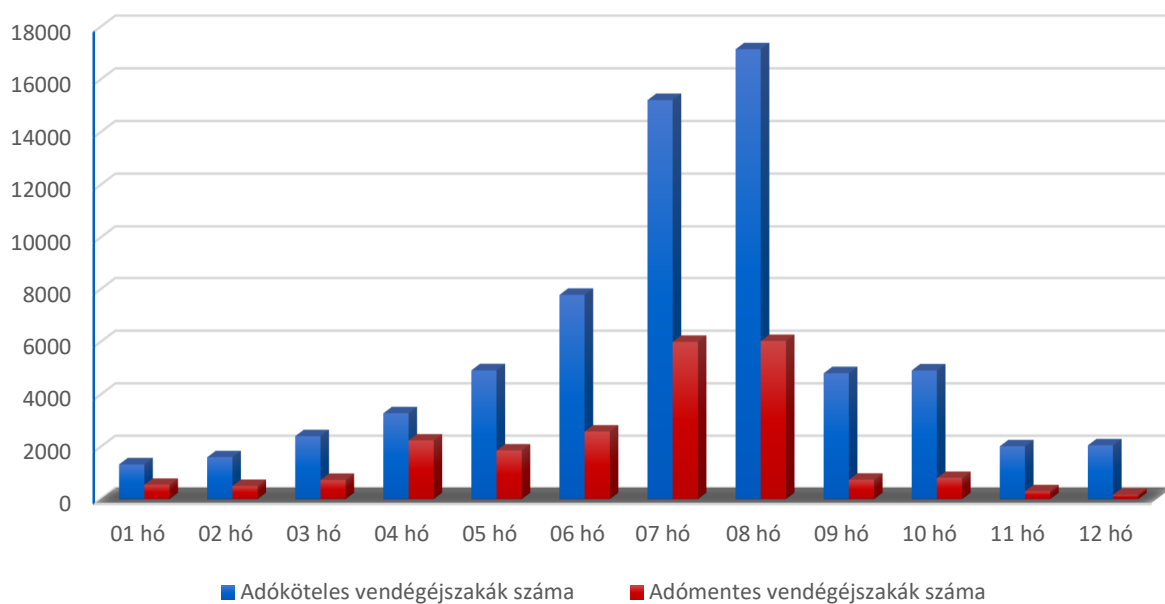
Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport -2019 évi IFA kimutatás

A 2019-es adóévben 103 db szálláshelyet tartott nyilván adóhatóságunk, melyek besorolását a 239/2009. (X.20.) számú kormányrendelet szabályozza. Mint ahogy korábban említettem, jelentős változások léptek életben 2019. évben, melyeket a szállásadói tevékenységet végző adózóknak meg kellett ismerniük és el kellett végezniük. Az új rendelkezés értelmében a szálláshelyek besorolása új kategóriával, a magánszálláshely fogalmával kibővült, így az üzemeltetési fajták 6 kategóriába sorolhatók. A szálláshelyek átminősítése folyamatosan, 2021. december 31. napjáig kezdeményezhető.

2019. évben adóhatósági nyilvántartásunk szerint 4 db szálloda, 4 db panzió, 2 db camping, 1 db községi szálláshely, és 92 db egyéb szálláshely működött Sárospatak város közigazgatási területén.

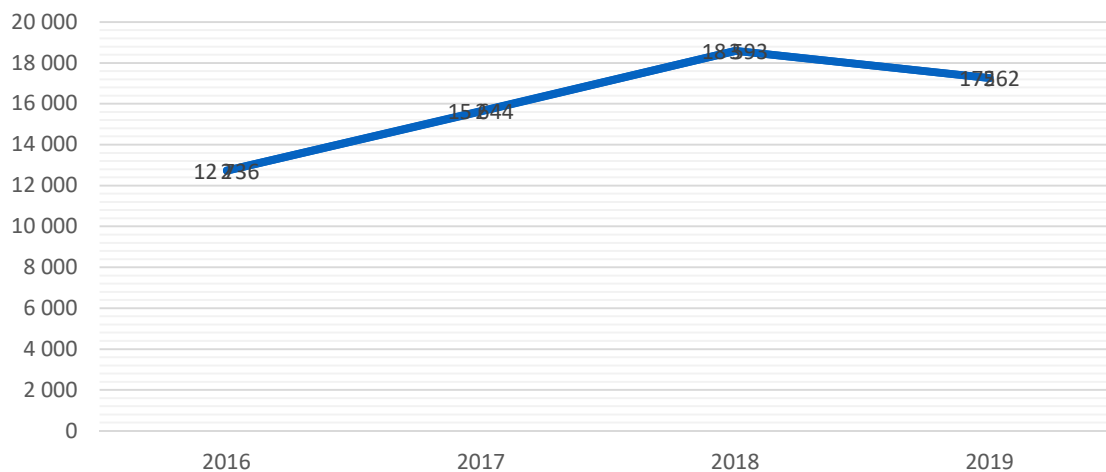
A következő diagram az adóköteles és adómentes vendégéjszakákat mutatja be havi bontásban. Mint, ahogy az adónem jellegzetességéből is adódik jól látható, hogy az év két nyári hónapjában, júliusban és augusztusban a legnagyobb az idegenforgalom és ebből adódóan az eltöltött vendégéjszaka szám és az adóbevétel is. Az év többi hónapjaiban pedig mindezek alakulását nagymértékben befolyásolja az időjárás, a városban megrendezésre kerülő kulturális és sportesemények, és ünnepek száma.

Vendégéjszakák alakulása havi bontásban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport -2019 évi IFA kimutatás

Idegenforgalmi adóbevétel alakulása az elmúlt négy évben eFt-ban

Forrás: Sárospatak Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

Az adóhatósági tevékenység egyébként is népszerűtlenségét az adóellenőrzés még inkább negatív irányban mozdítja el. Az adózók legtöbbször személyeskedésnek és rosszindulatú eljárásnak tartják. Ellenőrzésre azonban szükség van, s ez még inkább igaz az idegenforgalmi adó esetében is. Az ellenőrzés lehet azonban preventív, illetve a jó adózókat segítő, támogató és ösztönző ellenőrzés is.

Az idegenforgalmi adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése a nyári hónapokban kap nagyobb szerepet. A májustól augusztusig terjedő időszakban az adócsoporthoz tartozók végig járják a szálláshelyek területeit, megfigyelve a vendégforgalom alakulását. A részletes ellenőrzésre kijelölt, már működő szálláshelyek esetében a nyilvántartások vezetése, vendégekönyv, számlatömb pontos és megfelelő kitöltése, az új szálláshelyek pedig preventív jelleggel kerülnek ellenőrzésre.

Az ellenőrzés eredményei évek óta vegyes képet mutatnak. Sok szálláshelyen még mindig számtalan adminisztrációs, nyilvántartás vezetési hibát találunk, még mindig van olyan szállásadó, aki nincs tisztában a vendégekönyv vezetésének szabályaival, illetve a mentességek biztosításának adminisztrációs követelményeivel.

Az elkövetkező években is tovább szeretnénk folytatni a folyamatos, és rendszeres ellenőrzést, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy az adóhatósági jelenlét következtében mind a bevételek benyújtásában, a vendégekönyv vezetésében, a szálláshelyek legalizálásában is nagyobb eredmény érhető el.

2.) Gépjárműadó, mint átengedett központi adónem:

A gépjárműadó bevétel 60 %-a továbbra is a központi költségvetést illeti meg. A helyi testületnek ebben az adófajtában szabályozási jogköre és lehetősége nincs.

A gépjárműadó 1992-es bevezetésére a motorizációval járó közterhek arányosabb elosztása, a települési, a fővárosban a kerületi önkormányzatok bevételeinek gyarapítása, valamint a közúthálózat karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges források bővítése érdekében került sor. Gépjárműadó terheli a magyar hatósági rendszámú járművel ellátott gépjárműveket és pótkocsikat. A törvény hatálya nem terjed ki: a magyar hatósági rendszámú járművel ellátott mezőgazdasági vontatóra, a lassú járműre és a lassú jármű pótkocsijára, a négykerekű segédmotoros kerékpárra, a külön jogszabály szerinti „méhesház” gépjárműre, a munkagépre, a CD, a CK, a DT, az OT és a Z betűjelű rendszámú járművel ellátott gépjárműre, a külföldön nyilvántartott tehergépjárművek közül azokra, amelyek az Európai Unió valamely tagállamában vannak nyilvántartva.

Az adóztatási feladatokat a magánszemély adóalanyok a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény szerinti nyilvántartásba bejegyzett lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye, míg a nem magánszemély adóalanyok – ideértve az egyéni vállalkozót is – a hatósági nyilvántartás címadat-rovatába bejegyzett székhelye vagy telephelye szerint illetékes települési önkormányzati adóhatóság látja el.

Az adó alapja a személyszállító gépjármű hatósági nyilvántartásban feltüntetett teljesítménye, kilowattban kifejezve. Az adó összegét a gépjármű teljesítményének és életkorának megfelelő besorolási osztály szerinti forintösszeg szorzata határozza meg. Az adó alapja az autóbusz, a nyerges vontató, a lakókocsi, a lakó pótkocsi hatósági nyilvántartásban feltüntetett saját tömege (önsúlya), tehergépjármű esetében a hatósági nyilvántartásban feltüntetett saját tömege (önsúlya), növelve a terhelhetősége (raksúlya) 50 %-ával. Az adó mértéke minden megkezdett 100 kilogrammjára után: a légrugós vagy azzal egyenértékű rugózási rendszerű nyerges vontató, tehergépjármű, autóbusz esetén 850 Ft, más esetben tehergépjármű, nyerges vontató, autóbusz esetén 1380 Ft.

A tételes – vagyis nem az önsúlyból kiszámított - mértékű adómértékek változatlanok: az E betűjelű ideiglenes rendszám táblával ellátott személyszállító gépjármű után 10.000 Ft, míg a tehergépjármű után 46.000 Ft, a P betűjelű ideiglenes rendszám tábla kiadása esetén 23.000 Ft adót kell fizetni.

Az adó alanya főszabály szerint a gépjármű azon üzemeltetője, ennek hiányában tulajdonosa aki/amely az év első napján a hatósági járműnyilvántartásban szerepel. A gépjárműadóról szóló törvény szerint 20, 30 és 50 %-os adókedvezmény illeti meg a KÖHÉM rendelet 5. számú melléklete szerinti különböző környezetvédelmi osztályjelzéssel ellátott autóbuszokat, tehergépjárműveket. Ezek a kedvezmények minden esetben már az adókiutaláskor levonásra kerülnek, tehát nem az adózónak kell kérelmeznie.

Szintén nem kell kérelmeznie, de nyilatkoznia viszont igen a teljes adómentesség érvényesítéséhez a költségvetési szerveknek, egyesületeknek, alapítványoknak, amennyiben a tárgyévvel megelőző évben társasági adófizetési kötelezettségük nem keletkezett, illetve azon autóbuszok tulajdonosainak, üzemeltetőinek, akiknek a számviteli törvény szerinti nettó árbevétele legalább 75 %-ban a helyi és helyközi menetrendszerinti közúti tömegközlekedés folytatásából származott.

Van viszont olyan mentesség, amelyet az adóalanynak kell kérelmeznie. Ez súlyos mozgáskorlátozottsághoz kötődik, s jogszabályban meghatározott orvosi igazolások benyújtásával érvényesíthető. 2019. évben 62 adózó tudta igénybe venni a mozgáskorlátozottság miatti mentességet, 6 adózóval kevesebben, mint 2018. évben. A gépjárműadóról szóló törvény 2017. évi módosításának egyik oka, a súlyosan mozgáskorlátozottak előnyének kiterjesztése volt. Ettől az évtől az egyéb fogyatékosokkal élők (pl: látás, hallássérült, értelmi fogyatékos) és a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók is igénybe tudják már venni a gépjárműadó mentességet.

Tehát gépjárműadó mentesség illeti meg, a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékosokkal élő adóalany, valamint a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékosokkal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó adóalany (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) egy darab - 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsi személyszállító szolgáltatásra használt - személygépkocsija után legfeljebb 13 000 forint/adóév erejéig. Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyisége és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fenn áll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

A Jedlik Ányos terv végrehajtása kapcsán, a kizárólag elektromos meghajtású gépjárművek mellett a többi környezetkímélő gépjármű üzemeltetéséhez is gépjárműadó-mentességet biztosít immár a jogszabály. A Gjt. 18. §. 9. pontja a környezetkímélő gépkocsi fogalmának meghatározásánál visszautal a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV.12.) KÖHÉM rendelet 2015. július 1-jén hatályos 2. §. (6) bekezdésére. Ez utóbbi jogszabályhely szerint ugyanis környezetkímélő gépkocsinak a tisztán elektromos, a külső töltésű (plug-in) hibrid elektromos, a növelt hatótávolságú hibrid elektromos gépjármű, valamint a nulla emissziós (hidrogén-cellás) gépkocsi minősül.

2019. évben 6 adózó esetén tudtunk mentességet biztosítani az alábbiak szerint: tisztán elektromos gépjármű 2 db, növelt hatótávolságú külső töltésű hibrid 3 db és külső töltésű hibrid elektromos 1 db.

Már 2016. évtől bevezetésre került az ún. szerelvényadóztatás. Ennek a lényege, hogy a felpótkocsi nem adótárgy, azután külön gépjárműadót nem kellene fizetni, azonban a vontató adóalapja tartalmazza a vontató által vontatható össztömeget (egy nyerges vontatóhoz tartozó egy felpótkocsi adóalapját). Egyidejűleg megszűnt a felpótkocsi adókötelezettsége.

A gépjárműadó törvény előírásai alapján az adókötelezettséget érintő változások bejelentése a BM NYHÁT* járműnyilvántartásából történő adatletöltés az adócsoporthoz munkatársai által online történik, az alábbi rendszerességgel: az év eleji nyitóállomány február elején, az adókötelezettséget érintő évközi változások minden hónapban. *(BM NYHÁT: Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkár)

A január 1-jei állapotnak megfelelő nyitóállomány teljes átvizsgálását és javítását követően az adózói beazonosítást kell elvégezni. A nyitó állomány alapján kell az újonnan adóztatás alá kerülő gépjárművekre egyedi határozatot készíteni, illetve Sárospatak közigazgatási területéről eladás, lakcímváltozás, vagy egyéb ok miatt kikerült járművek adóztatását ugyancsak határozattal kell megszüntetni. Az év eleji változások átvezetése és az éves adókötelezettség betérhelése után, minden adózó részére kinyomtatásra, majd kiküldésre kerül a határozat és az egyenlegközlő. Az évközi változásjelentések feldolgozás-előkészítése (átvett adatállomány átnézése, kódolása) havi terminusban történik.

Az adómentességek biztosítása kérelemre és megfelelő igazolások csatolását követően szintén határozattal történik. A beszámolási időszakban 2598 db adóztatást befolyásoló gépjárműadó határozat kiadására került sor.

Az állam általi 60 %-os bevétel elvonással kapcsolatban szeretném még megjegyezni, hogy a bevétel elvonása nem járt a feladatok elvonásával is. Nemcsak az adóztatási feladatokat, de a hátralékok behajtását is továbbra is önkormányzati adóhatóság bonyolítja le. A központi költségvetést megillető bevételt havonta, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell a Magyar Államkincstár által megjelölt fizetési számlára átutalni. A központi költségvetést havonta megillető hányadának ellenőrzése céljából az önkormányzati adóhatóság a tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig adatot szolgáltat az Államkincstárnak.

A gépjárműadó befizetéseket az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL törvény 3. számú melléklete szerint kellett teljesíteni az adózóknak, félévenként két egyenlő részletben az adóév március 15-éig, illetve szeptember 15-éig.

Az alábbi táblázatban szeretnénk szemléltetni a sárospataki állandó lakcímmel rendelkező állampolgárok tulajdonában/üzembentartásában, illetve Sárospatakon székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások gépjárműveinek megoszlását, összehasonlítva az előző, a 2018. évi adatokkal.

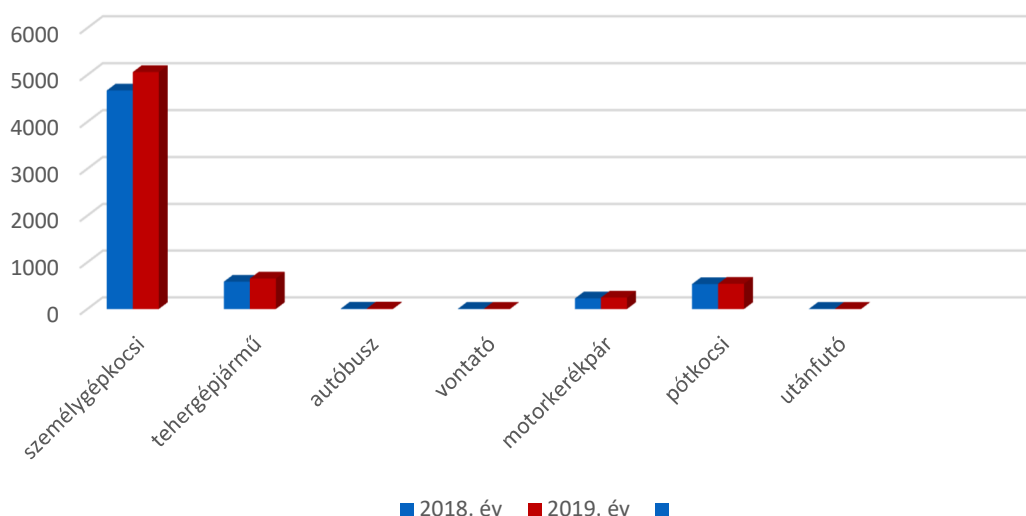
A táblázat jól szemlélteti a növekedést, összességében az előző évhez képest 483 db gépjárművel több adótárgy adóztatását kellett ellátni az apparátusnak, ezen belül is elsősorban a személygépjárművek növekedése a jelentős, 392 db. Ez a növekedés 75 db-bal több, mint az előző évben. (2017. évi személygépkocsi száma: 4352, 2018. évi személygépkocsi száma: 4669)

Adónyilvántartásban szereplő gépjárművek típusa és darabszáma 2018. és 2019. évben

Darabszám		
	2018. év	2019. év
személygépkocsi	4669	5061
tehergépjármű	586	653
autóbusz	10	11
vontató	5	4
motorkerékpár	228	245
pótkocsi	535	541
utánfutó	5	6
Összesen:	6038	6521

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – adónyilvántartás

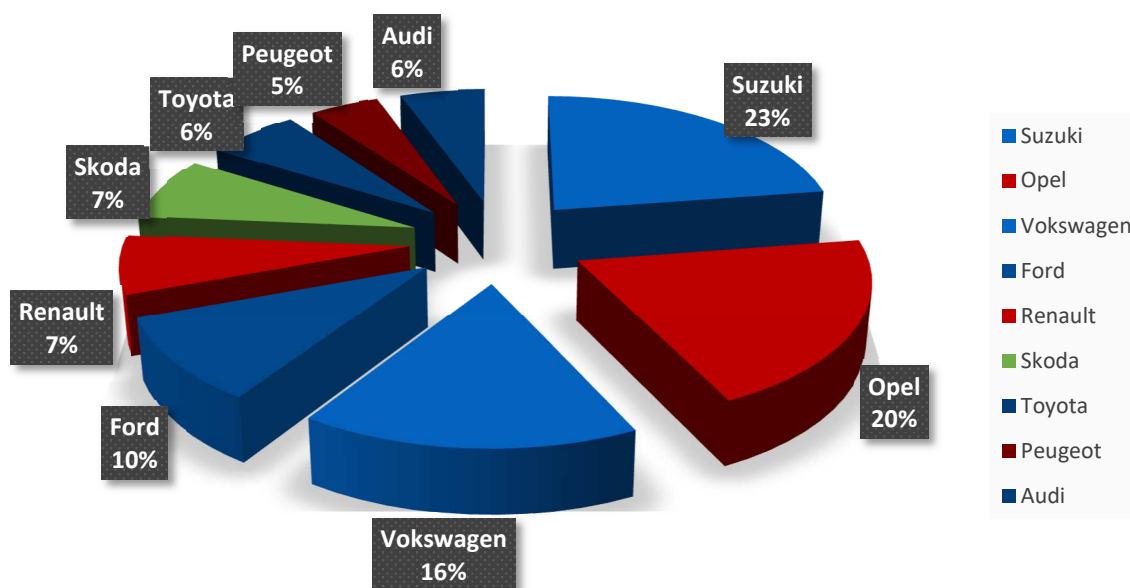
Gépjárművek megoszlása típus és darabszám szerint az elmúlt két évben

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

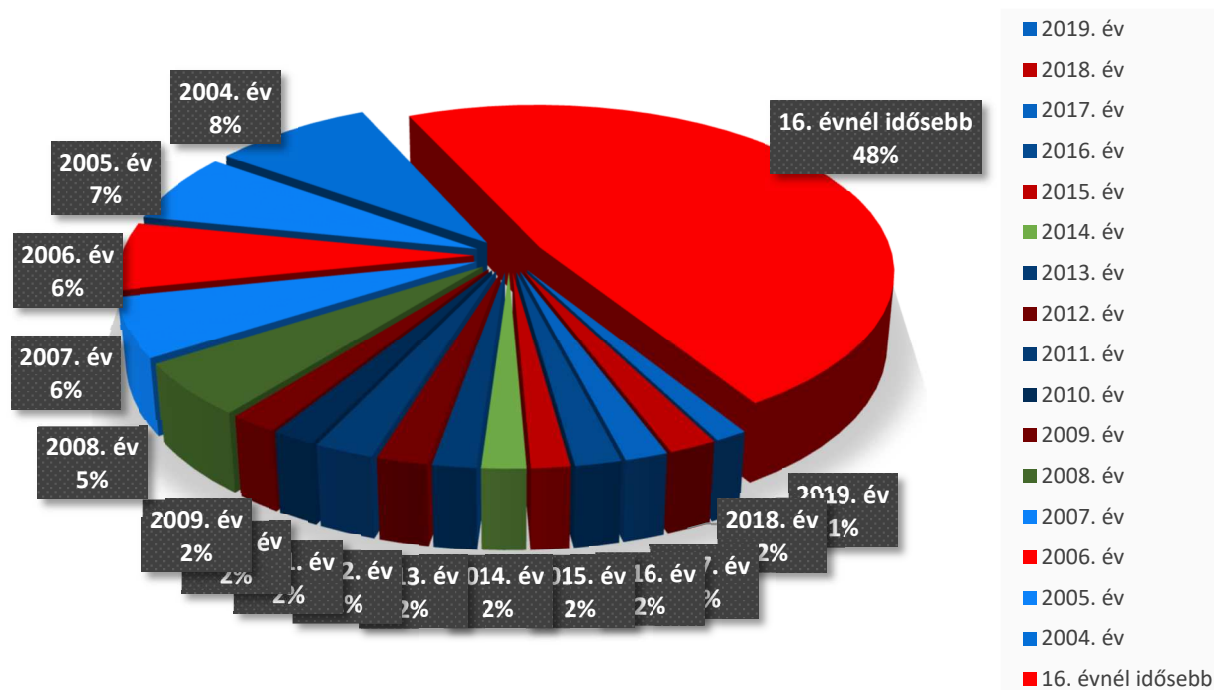
Előző év újításaként gépjármű-állományunkat csoportosítottuk gyártmány szerint és életkor szerint is. A gyártmány szerinti besorolásnál a teljes gépjármű-állományunkat vettük alapul és ebből az első tizet szeretnénk bemutatni az alábbi diagrammal. Az életkor szerinti besorolásnál pedig értelemszerűen csak a személygépjárművek és motorkerékpárok kerültek leválogatásra.

Adóztatott gépjárművek gyártmány szerinti besorolása

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – adónyilvántartás

Adóztatott gépjárművek gyártási év szerinti besorolása

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – adónyilvántartás

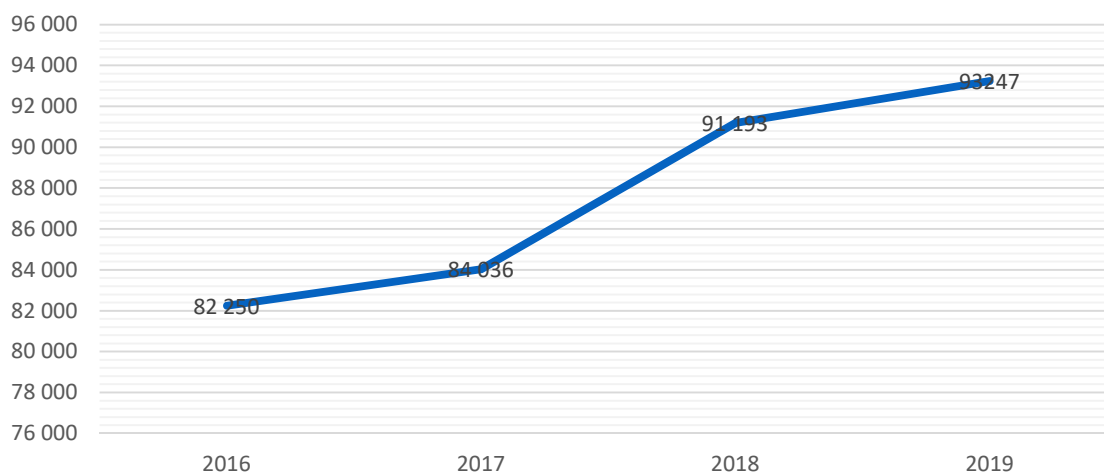
2019. évben 6521 db gépjármű adóztatásából 93.445 e Ft gépjárműadó bevétel keletkezett, melyből csak 37.378 eFt gazdagította Sárospatak Város Önkormányzatát. A beszámolási időszakban a 2018. évi adóbevételhez viszonyítva 2.252 eFt-os, 102,5 %-os bevétel növekedésről beszélhetünk.

Gépjárműadó bevétel megoszlása az elmúlt két évben

	Önkormányzatot megillető bevétel (összbevétel 40 %-a)	Központi költségvetést megillető bevétel (összbevétel 60 %-a)	Gépjárműadó bevétel (100 %)
2018. év	36.477.408	54.716.118	91.193.526
2019. év	37.378.214	56.067.320	93.445.534

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – adónyilvántartás

Gépjárműadó bevétel alakulása az elmúlt négy évben eFt-ban

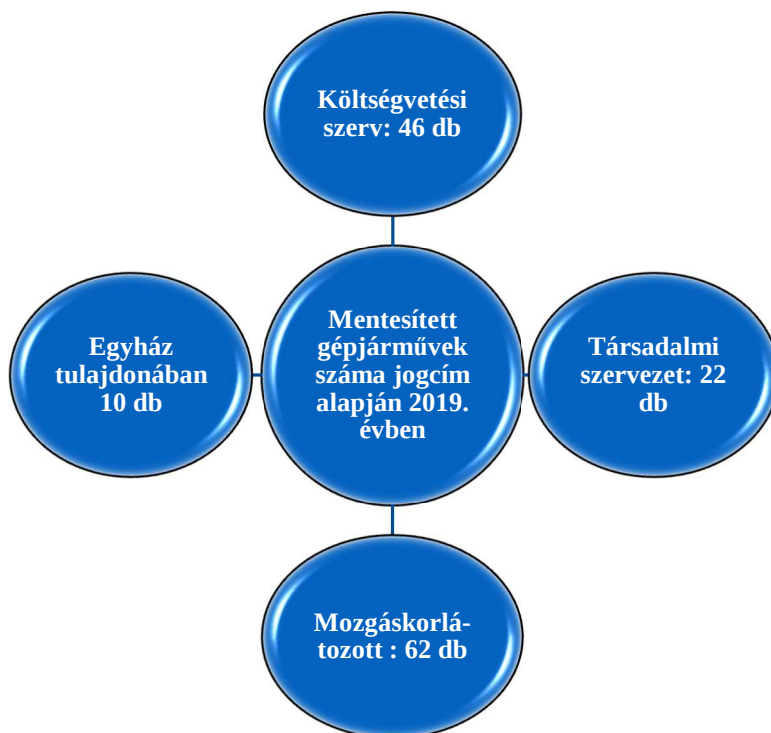
Forrás: Sárospatak Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

A következő két ábrával szeretnénk még tovább szemléltetni gépjárműveinket, egyrészt adóztatási mód szerint, másrészt pedig mentesítés jogcíme szerint.

Teljesítmény alapján a személygépjárművek és motorkerékpárok adóznak, az adóztatás többi megbontása pedig az autóbusz, nyergesvontató, lakókocsi, tehergépjármű, és utánfutó adóztatását szemlélteti darabszám szerint.

Forrás: Sárospatak Polgármesteri Hivatal Adócsoport - adónyilvántartás

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – gépjárműadó lasjtrom

3.) Talajterhelési díj:

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján, a környezetterhelési díj 2004. január 1-jén került bevezetésre a levegőre és a vízre, a talajterhelési díjra vonatkozó szabályok 2004. július 1-jétől léptek életbe.

A talajterhelési díj bevezetésével a törvényalkotó célja a környezet és természet védelme, terhelésének mérséklése, a környezethasználóknak a környezet és természet megóvását szolgáló tevékenységre való ösztönzése.

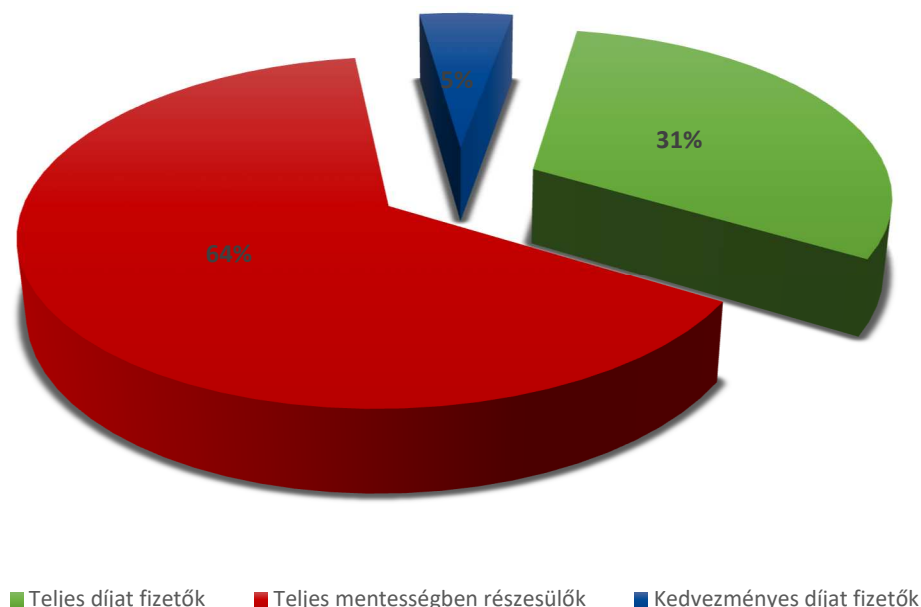
Két adóhatóság is „működik” a talajterhelési díj adózása során, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat a NAV, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízszikkasztáshoz kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat pedig az önkormányzati adóhatóságok látják el.

Talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz és a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá. A törvény a talajterhelési díj mértékét a talajterhelési díj alapja, az egységdíj (1.200 forint), valamint a területérzékenységi szorzó (1,5) együttes szorzataként határozza meg. Talajterhelési díj alapja a szolgáltató által leigazolt, az adott évben felhasznált vízmennyiség csökkentve a meghibásodás miatt elszivárgott vízmennyiséggel, és a számlával igazolt elszállított szennyvíz mennyiségével.

A 2012. évi, tizszeresére emelkedett egységár jogszabályi változását követően a törvényalkotó szándékával egyezően a Képviselő-testület különböző mentességek és díjkedvezmények elfogadásával igyekezett egyrészt ösztönözni a lakosságot a hálózatra való rákötésre, illetve az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő családokat támogatni.

2019. évben 135 adózót szólított fel az adócsoport bevallás benyújtására, melyből 52 adózó igénybe is tudta venni a képviselő-testület rendelete által biztosított teljes díjmentességet. A bevallást benyújtók közül 3 adózó részesült pótlékmentes részletfizetési kedvezményben.

2019. évben benyújtott talajterhelési díj bevallások megoszlása

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport – adónyilvántartás

4.) Helyi jövedéki adó:

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény és az egyes adótörvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXXVII. törvény többek között módosította a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény magánfőzésre vonatkozó rendelkezéseit is.

A módosítások következtében bevezetésre került a Párlat Adójegy, amely a magánfőző nevére kiállított, sorszámozott, papír alapú, vagy elektronikus vámhatósági igazoló szelvény, ami 1 liter magánfőzött párlat után 700 forint jövedéki adó megfizetését igazolja. A párlat adójegyeket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal megyei, illetve fővárosi adó- és vámigazgatóságai bocsátják ki. Ezzel egyidejűleg megszűnt a korábbi évben bevezetett, s önkormányzatoknak megfizetett 1.000 Ft összegű átalányadó.

A helyi önkormányzati adóhatóság szerepe így 2016. évtől a desztillálóberendezés megszerzésének tulajdonjog bejelentésére, a magánfőzés szabályai betartásának ellenőrzésére terjedt ki.

5.) *A következőkben néhány olyan munkaterületet szeretnék kiemelni, amelyek mint a beszámoló elején elhangzott, törvény által a jegyzőre delegált hatósági feladat. Ezen feladatok ellátásából bevétele az önkormányzatnak nem származik, (néhány esetben a köztartozások behajtásából igen), mégis ellátásuk nagy terhet ró az adócsoport dolgozóira.*

a.) Adó- és értékbizonyítvány:

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 140. §. (2) bekezdése rendeli a jegyző adóügyi feladata és hatásköre közé az adó és értékbizonyítvány kiadását. Az illetékességet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. évi törvény 101 §-a szabályozza, mely szerint az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzat jegyzője állít ki az ingatlan és az ingatlanszerzők adatairól adó- és értékbizonyítványt.

Azt, hogy milyen esetben és milyen szerv megkeresésére állítja ki, különböző törvények szabályozzák, ilyen például a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv., mely szerint hagyatéki ügyben, vagy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, mely szerint pedig különböző végrehajtási ügyekben keresik meg a jegyzőt adó- és értékbizonyítvány kiállítására.

Minden megkeresés esetében az adócsoport dolgozója helyszíni szemle megtartásával, az ingatlan teljes körű felértékelésével határozza meg az ingatlan értékét. Ingatlanon értendő minden lakó és nem lakó épület, beépítetlen terület, szántó, szőlő, gyepek és erdők stb., Ez nagyon sok esetben Sárospatak közigazgatási területéhez tartozó külterületek felkeresésével is jár, s egy-egy terület behatárolása komoly „nyomozói munkát” igényel.

2019. évben 259 megkeresés érkezett, melyre minden esetben 8 napos ügyintézési határidő állt az ügyintéző rendelkezésére. Az értékelés elvégzéséhez minden esetben a TAKARNET Földhivatali Információs rendszerből történő tulajdoni lap lekérdezésére van szükség, melyek száma 2019. évben 573 db volt. A megkeresések határidőben és teljes körűen történő teljesítése a csoport létszámát figyelembe véve sok esetben komoly problémát okozott.

b.) Adók módjára behajtandó köztartozások:

Az adók módjára behajtandó köztartozások végrehajtása esetén a köztartozás jogosultjának megkeresése alapján folytatja le az adócsoport a végrehajtást. Törvények írják elő, hogy valamely köztartozást az önkormányzati adóhatóság adók módjára köteles behajtani. E köztartozások rendszerint nem adó jellegűek, ezekre a törvény hatálya csak a végrehajtás és az ezzel összefüggő nyilvántartás tekintetében terjed ki.

Amikor az adóhatóság adók módjára behajtandó köztartozás beszedése érdekében, megkeresésre fogatosít végrehajtási cselekményeket, nem saját követelését érvényesíti. Ekkor hatásköre csak arra terjed ki, hogy tartozás jogosultjának megbízásából a megkeresésben megjelölt összeg behajtása érdekében intézkedjen. Rendelkezési joga nem terjed ki arra, hogy a köztartozásra fizetési könnyítést engedélyezzen, a tartozást mérsékelje. A beszedett köztartozásokat a kimutató szervnek utaljuk át, ezekből az összegekből az önkormányzatnak nincs bevétele. 2017. évtől az adók módjára behajtandó köztartozások egy része – általában az állam által előírt követelések - az állami adóhatóság hatáskörébe került.

Az adók módjára behajtásra kimutatott tartozások beszedésének eredményessége alacsonyabb, mint más adóké. Betudható ez annak, hogy az esetek túlnyomó többségében az adósnak sem munkahelye, sem számlája, sem végrehajtható ingó vagyona nincs. Míg az adók esetében egy folyamatos, többnyire éveken át tartó kapcsolat jön létre az önkormányzati adóhatóság és az adózó között, a bírságok, díjak beszedése gyakran csak egyszeri kapcsolatot feltételeznek, jóval magasabb költséggel. Az elkövetők többsége évek óta nem él életvitelszerűen Sárospatakon, csak állandó bejelentett lakcíme van városunkban. Legtöbbször még a családtagok sem tudnak róla, vagy nem akarnak tudni róla semmit.

A bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezik a letiltható jövedelmekről, mely a segélyből történő tiltás fogatosítását egyértelműen tiltja. A munkabérekéből és nyugdíjakból történő tiltás esetén előfordult több esetben is, hogy olyan visszajelzést kaptunk, hogy letiltásunkat sorrendbe állították, mert már előző letiltások megelőzik. A hatáskör változás miatt 2017. évtől folyamatosan mind az iktatott iratok száma mind pedig a kimutató szervek megkeresései jelentős csökkenést mutattak.

6.) Követelés és hátralékkezelés

A hátralék és követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának. Mindazokkal szemben, akik önként nem teljesítik fizetési kötelezettségeiket, és hátralékot halmoznak fel, az önkormányzati adóhatóság a törvényes és tisztességes eszközök széles körének alkalmazásával következetesen lép fel. Az adóhatóság feladatai közé tartozik a hátralékkal rendelkező gazdálkodók és magánszemélyek fizetésének kikényszerítése, és az adófizetők problémáinak méltányos kezelése.

Az önkormányzati adóhatóság alapvető célkitűzése a hátralék keletkezés növekedési ütemének lassítása a végrehajtási eljárások hatékony és eredményes alkalmazásával. A hátralékállomány nagymértékben az előző évekről áthozott tartozás.

A hátralék jelentős része behajthatatlan, mert olyan nem működő, illetve felszámolás alatt lévő társaságnál van felhalmozódva, akiktől a tartozás megtérülése nem valószínűsíthető.

Ha elindul a felszámolási eljárás, az önkormányzati adóhatóságnak csak egyetlen egy lehetősége marad a fennálló tartozás beszedésére, a megfelelő időben történő hitelezői igénybejelentés benyújtása.

Ebben az esetben az önkormányzatnak a tartozás 1 %-át meg kell fizetni hitelezői igényként. Az eljárás legtöbb esetben több évre is elhúzódik, s az eljárás befejezését követően, felosztható vagyon hiányában csak a felszámoló biztos díjára marad fedezet. Az elmúlt évek során több esetben éltünk ennek a lehetőségével, de egyetlen egy esetben sem térült meg egyetlen egy adóforint sem. Így 2019. évben egy esetben nyújtottunk be hitelezői igényt, hogy ne növeljük tovább a meglévő hátralékállományt. Ez esetben sikeresen, hitelezői megegyezéssel zárult az eljárás, a nyilvántartásba vételi díjként megfizetett összeget visszautalták önkormányzatunk számlájára.

A jogszabályi előírások miatt azonban ezen tartozások nem írhatóak le az elévülési idő (2016. július 1-jétől az 5 év 4 évre csökkent) lejárta előtt, így folyamatos részét képezik az évente kimutatott hátralékállománynak.

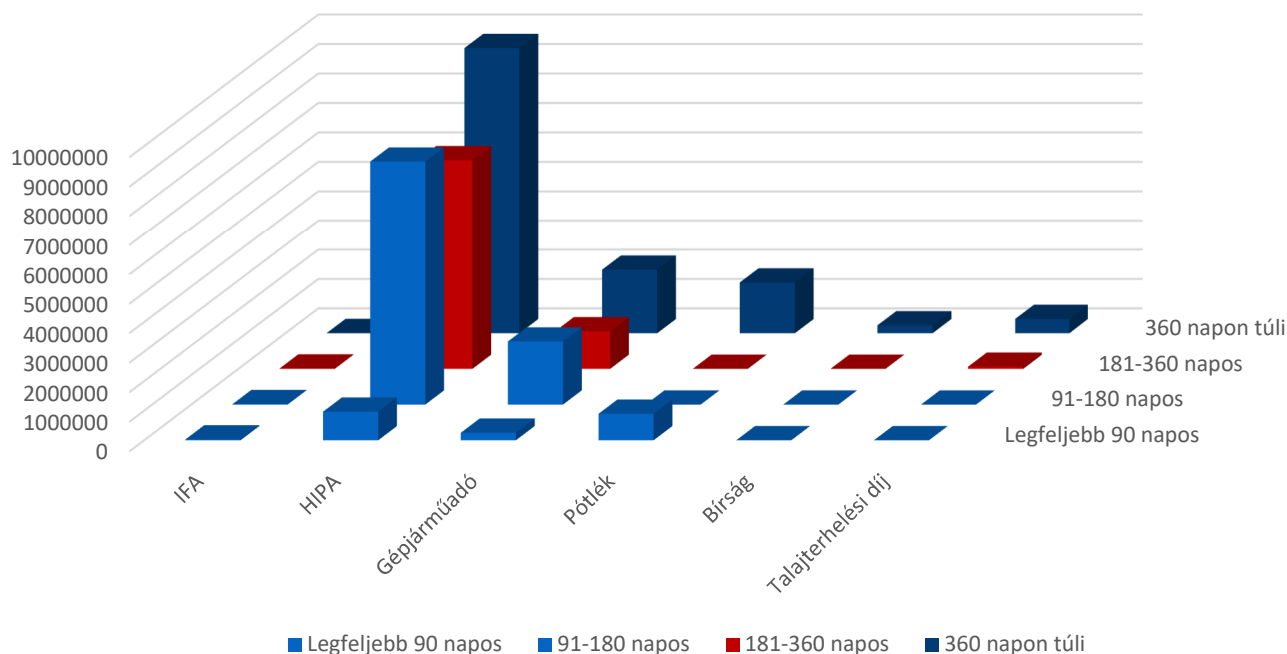
Az elmúlt évben újabb 4 cég esetében indult el a felszámolási, végelszámolási eljárás, illetve 5 adózó esetében kaptuk meg a felszámolási eljárást lezáró jogerős végzést.

Hasonló problémák vannak azoknál a cégeknél, akiknél adószám felfüggesztés, illetve adószám törlés miatt elindul a kényszer-végelszámolás. Tapasztalható olyan gazdálkodói magatartás is, hogy az eladósodott cégekből más vállalkozásokba viszik át a meglévő vagyont, a kiürített gazdasági társaságok végrehajtására pedig kicsi az esély.

A következő diagram a követelések lejárat szerinti alakulását szemlélteti. A kimutatásból egyértelműen megállapítható, hogy a 360 napon túli tartozások összegei a legmagasabbak minden adónemben, ezek megtérülésére kevesebb esély van, elévülési időn belül a nyilvántartásban kell szerepeltetni. Iparüzési adó tekintetében 9,7 millió forint nagyságrendet tesz ki ez a hátralék, mely 1 millió forinttal kevesebb, mint a 2018-as évben volt. Gépjárműadó esetében ez az összeg 2,1 millió forint, késedelmi pótlék esetében pedig 1,7 millió forint, de itt természetesen a tőkeállomány növekménye az, amely magával vonja a késedelmi pótlék emelkedését is.

A legfeljebb 90 napos vagy 91-180 közötti lejáratú tartozások megtérülése valószínűsíthető, nagy részük fizetési halasztásból vagy részletfizetésből származnak.

Követelések lejárata szerint

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. adókövetelés nyilvántartása

A még folyamatosan működő cégek esetében is gondot okoz az adófizetési kötelezettség teljesítése, hiszen a felhalmozott kintlévőség beszedése, a magas szállítói és hiteltartozások miatt rendkívül nehéz helyzetben vannak.

Általában elmondható, hogy azon vállalkozások kerültek nagyon nehéz helyzetbe, akik már az előző év tartozásait is vagy átütemezték, vagy nem tudták megfizetni.

Az adózás rendjéről szóló 2017. CL. törvény lehetőséget biztosított az adózó és az adó megfizetésére kötelezett személynek, hogy kérelme alapján az őt terhelő adótartozás, bírság, vagy pótléktartozás mérséklését, elengedését, fizetési halasztását vagy részletfizetését kérje, ha azok megfizetése az ő és a vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti, vagy a vállalkozás működését ellehetetleníti.

Fizetési halasztásban, illetve részletfizetésben feltételhez kötötten, több cég és magánszemély is részesült, 2019. évben 6 adózó élt ennek a lehetőségével.

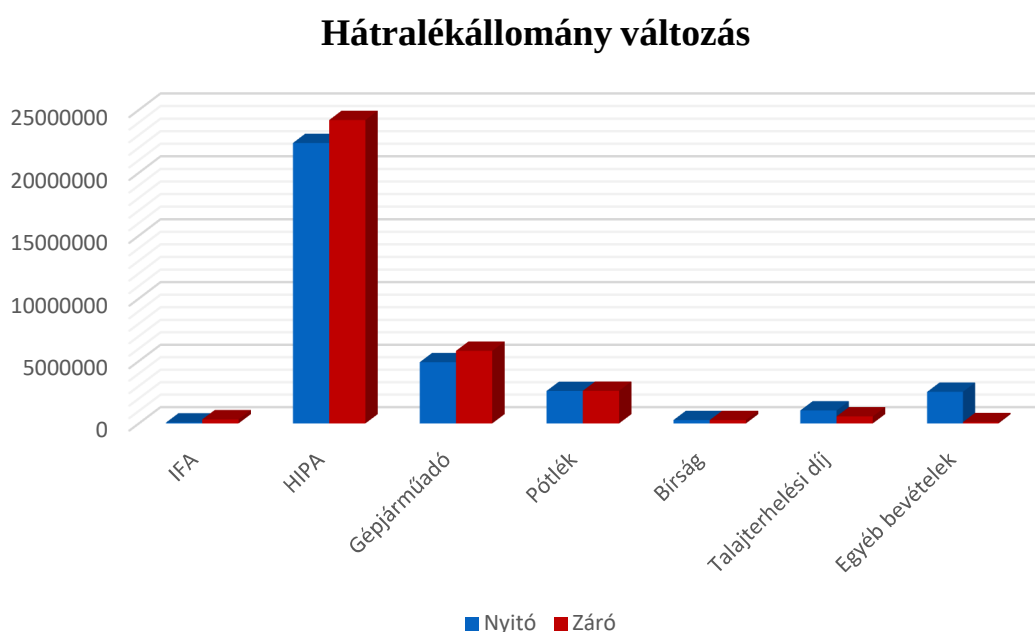
Vállalkozások esetében pénzügyi és vagyoni helyzetükkel kapcsolatos igazolások, magánszemélyek esetében jövedelmi és kiadásokkal kapcsolatos, esetleg orvosi igazolások bekérésre került sor. Tekintettel az önkormányzat anyagi helyzetére adó elengedésére egyetlen egy esetben sem került sor. A fizetési könnyítésben érintett adó nem minősül adóelengedésnek.

A tőketartozásból eredő hátralékállomány növekedése magával vonja a késedelmi pótléktartozás emelkedését is. A fizetési határidők lejárta következtében időről-időre megemelkednek a nyilvántartott adótartozások összegei. Jellemzően a nyilvántartott tartozások „hullámozó” trendet mutatnak, az adóhatóság eredményes végrehajtásai nyomán csökkennek, ám a fizetési határidők újra generálják a hátralékok növekedését.

A 2019. december 31-ei zárási állapot szerint, az összes hátralékállomány 33,896 millió forint. Örömmel konstatálhatjuk, hogy az előző évekhez képest a hátralék nem növekedett, hanem 2018. évhez viszonyítva közel 100 ezer forinttal csökkent. Köszönhető ez a szigorú és hatékony követeléskezelés és behajtási tevékenység eredményének. A hátralék keletkezés növekedési ütemének lassítása, illetve megállítása a meglévő csoportlétszám növelésével még eredményesebbé tehető.

Feladatunk még a jövőre nézve a hátralékok megállítása, és a bevétel növelése mellett az adóellenőrzések fokozott és folyamatos biztosítása. Szükség van egy olyan kontrollrendszer kiépítésére, amely a jogkövető és önkéntes befizetést teljesítő adózókön kívül feltárja azt az adózói kört, akik bejelentkezési, bevallási, befizetési teljesítési kötelezettségeik alól kibújva próbálnak adóhatóságunk látóköréből kikerülni.

A kimutatott és fennálló hátralékok 42 %-a már nem működő, illetve felszámolás alatt lévő társaságoknál van felhalmozva, megtérülésük nem várható. A következő diagram a hátralékállomány változását mutatja meg, összehasonlítva a 2018. és a 2019. éveket.

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adócsoport 2019. évi adókövetelés nyilvántartása

Az esedékes, de meg nem fizetett tartozások megszüntetésére tett végrehajtási intézkedések:

Az adóhátralékok behajtása az év minden hónapjában folyamatosan működik. Az adóhatóság egyetlen esetben sem intézkedett úgy, hogy előtte ne tájékoztatta volna az adózót arról, hogy már esedékes hátraléka van. Az év első hónapjaiban az adócsoport fizetési felszólítást küld a hátralékosoknak. Minden év március 15-éig, illetve szeptember 15-éig számlaértesítő megküldésével tájékoztatja az adózókat fizetési kötelezettségeikről, melyben határidő kiszabásával lehetőséget ad az önkéntes teljesítésre.

A fizetési határidő leteltét követően kerül sor, a meg nem fizetett adótartozások végrehajtására. Magánszemélyek esetében elsősorban munkabérből, illetve nyugdíjból történő letiltást kezdeményeznek. A behajtási tevékenységekben az időintervallum kiemelkedő szerepet kapott, a hatékonyság növelésében igen fontos, hogy csökkenjen a reakcióidő, amely a kötelezettség meg nem fizetése és a végrehajtási eljárás megindítása között eltelik. Sajnos ezen a téren az előrelépés nehézkes, mivel közvetlen információ sok esetben nem áll rendelkezésre, az adós személyének fellelése, a munkahelyi adatok és a bankszámlaszámok lekérése külön utánajárást igényel. Ezeken túl, a behajtás sikerességét jelentősen meghatározza a jövedelem, sajnos egyre többen vannak, akiknek nincs nyilvántartott jogviszonya, nem dokumentált „fekete” jövedelmet szereznek, így a jövedelemforrásuk felderíthetetlen, illetve segélyen él, amely nem vonható végrehajtás alá.

2019. évben 333 adózó esetében kereste meg az Adócsoport a B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szervét munkahely és kifizető nevének, címének megkérésével, illetve 50 adózó esetében pedig az illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivatalt számlaszám megkérésével.

Adótartozás felhalmozása miatt 55 adózó esetében nyújtottak be letiltást munkabérre, vagy nyugdíjra, ebből 5 esetben kellett a munkáltatói kötelezés lehetőségével élniük.

A vállalkozók hátralékainak behajtásakor pedig hatósági átutalási megbízás alkalmazásával az adós pénzügyi intézménynél kezelt pénzeszközeit vonják végrehajtás alá. Ha nemcsak egy pénzintézetnél rendelkeznek számlaszámmal és természetesen ezek az információk rendelkezésükre állnak, több számlaszámra is beadják a hatósági átutalást.

2019. évben 16 adózó esetében nyújtottak be hatósági átutalást, 10 adózó esetében térült meg, 3.374 eFt összegben.

Ezen túlmenően gépjárműadó tartozás meg nem fizetése esetén pedig elindítják a gépjárművek forgalomból történő kivonását. Ez év közben is kezdeményezhető, ha az adózó adótartozása az egy évi adótételt meghaladja, de elsősorban az év utolsó 2-3 hónapjában fordul elő tömegesen. Az adott évben 7 adózó esetében kezdeményezték a gépjármű forgalomból történő kivonását, 4 adózó az eljárás megkezdését követően rendezte tartozását, így 3 adózó esetében valósult meg a tényleges forgalomból történő kivonás.

Tisztelt Képviselő-testület!

Ennyiben kívántam ismertetni Önökkel a jegyző, mint önkormányzati adóhatóság 2019. évi adóztatással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáról szóló munkát.

A helyi adóhatósági feladat szerteágazó, sokrétű, összefoglalva azonban elmondhatom, hogy azokat a jogszabályok által körbezárt előírások és lehetőségek figyelembe vételével, az Önkormányzat Képviselő-testületének, a hivatalvezetésnek, valamint az adózók elégedettségének biztosítása mellett, a közigazgatás szolgáltató jellegét erősítő ügyfélbarát hivatali ügyintézés elvének szem előtt tartásával végezték 2019. évben is az adócsoport dolgozói.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót szíveskedjen megtárgyalni és elfogadni.

Sárospatak, 2020. május 11.

dr. Vitányi Eszter

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2020. (VII. 08.)

h a t á r o z a t a

a 2019. évi adóhatósági munkáról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete tárgybani beszámolót megtárgyalta és azt elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal